

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Revistă națională de știință și chestiuni sociale

O îndrumare mântuitoare a S. S. Patriarhul Miron Christea

Intr'un număr festiv al ziarului „Universul” din 13 Aprilie 1925, conducerea acestui organ de publicitate, care se mândrește de 43 de ani, cu o viață dreaptă și independentă, a adunat la un loc impresii, cugetări și îndrumări din partea personalităților marcante contemporane, exprimate cu ocazia inaugurării marelui mașini rotative.

Este o frumoasă colecție de gândiri, în care se oglindește judecata unei generații de fruntași politici și spirituali despre activitatea de aproape o jumătate de veac a unui factor de educație al opiniei publice românești. Fie-care și-a spus cuvântul în felul său, întrunind mai multe sau puține glasuri de aprobare ale cititorilor. Dar nici unul nu s'a ridicat la înălțimea punctului de vedere și la gradul de curajoasă sinceritate ca Sanctitatea Sa Patriarhul Miron Christea, în sfa.ul ce dă cu acest prilej oricărui ziar, ce pretinde a scrie cu suflet românesc. Fie care român, și mai ales orice gazetar de baștină trebuie să se înspire din cuvintele mai jos reproduse ale S. S. rostite din adâncul inalterabil al intereselor noastre curat naționale. Luați aminte dlor politicieni, cinstiți gazetari români, născuți iar nu făcuți, și voi toți din întreaga obște românească, luați aminte cum trebuie să fie presa pe care aveți să o susțineți cu sufletul și cu banul vostru:

„In țara noastră și în starea de azi a culturii noastre generale, avem mare trebuință de ziare, care să îndrumeze pe numeroșii lor cititori spre formarea unei opinii publice, capabilă a contribui la rezolvarea norocoasă a problemelor obștești, — spre binele țării. Cu plăcere constat că „Universul” stă tare pe două temelii probate de pe cari munceste cu abilitate pentru îndrumarea marea opiniei publice. Aceste temelii sunt: una creștină și alta națională. Cu prilejul punerii în lucrul a marelui „rotative”, doresc

„ca toate neinsuflețitele mașinării ale „Universului” să fie completate și în viitor de duhul sentimentelor creștine și național-române ale redactorilor și colaboratorilor lui. Serviciul făcut pe această cale țării și neamului va fi mare și vrednic de recunoștința „tuturor”.

Inalta îndrumare radiind numai lumină este cu atât mai prețioasă, cu cât astăzi i-se simte necesitatea mai mult ca ori-când. In presa scrisă românește din țara întregită se trădează pe de o parte spiritul strein, internațional și dușmănos față de străduințele noastre de consolidare; pe de altă parte se ascunde lipsa de caracter a oamenilor post-belici, cari nu au curajul să smulgă masca acelor cari conduc majoritatea gazetelor din inspirație, din interese și din fonduri streine.

Așa se face, că asistăm la faptul caracteristic, pentru starea politică și morală a societății românești, că o „anumită presă” își însușește pretenția de a face educația opiniei publice românești, servindu-i drept călăuză spre comunism și spre trădare de țară; iar puținele gazete cu suflet autohton nu au curajul, în propria noastră țară, să denunțe marelui public sus și tare, fără înconjur și fără diplomație, că „anumita presă” este scrisă de jidani, puși în serviciul acelei politici de lungă vreme plănuită, de a ne distruge ceiace am încheat cu atât amar de străduințe, spre a înălța pe ruine puterea lor politică în Chanaanul dintre Nistru și Tisa.

Acesta-i adevărul. Iată pentru-ce S. S. Patriarhul Miron Christea care cunoaște situația, a simțit nevoia să scrie, la o ocazie festivă, că ne trebuie o presă care să fie pătrunsă de duhul creștin și de simțul național.

REVISTA

Central Univ. Jidani în armată Cluj

Lecția atât de aspră a războiului mondial, cu enorma lui risipă de sânge și bunuri, se dovedește tot mai mult că nu a cumiunțit lumea în deajuns, cum sperau ideologii în începutul fericit al unei păci eterne. A rămas la învinși atâta voință de reînviere a trecutului, se desvăluie atâtea interese de tulburarea păcii din partea regimului bolșevic, din imediata noastră vecinătate, încât pentru a păstra roadele victoriei nu numai în această parte a Europei dar și în Apus, se cere mai mult ca ori-când făurirea unui instrument puternic, capabil să impună respectul actualei configurațiuni politice, se cere întărirea forței armate la învingători.

Nici odată nu s'a simțit mai temeinic cuprinsul adevărului, verificat de veacuri: *si vis pacem, para bellum*.

Așa în cât, cea dintâi grijă a oricărui guvern român trebuie să se în-

drepte către apărarea noastră națională. Spre a ne spori la maximum forțele noastre militare, nu ajung numai mijloacele tehnice de luptă din cele mai moderne, cum este aviația care preocupă într'o largă măsură conducerea armatei române; se mai cere încă o condiție esențială: *calitatea sufletească a materiei omenești* chemat să umple cadrele oștirii, ce trebuie fără zăbavă înzestrată cu cele mai perfecționate instrumente. Acest material omenești cuprinde în România întregită un element, care în timpul războiului de întregire a neamului, s'a dovedit nu numai ca o *nulitate* în ce privește valoarea lui combativă, dar și ca un ferment de subminare a disciplinei și a moralului soldaților, când acel element nu a putut să dezerteze, ca trădător când a putut să fugă la inamic, și ca asupritor tiranic al prizonierilor români când s'a găsit alături de ei în taberele de prizonieri

la foștii noștri dușmani austro-ungari sau germani.

Acest element periculos din sânul armatei noastre a fost și este într-o crescândă măsură: **Jidani**, oricare i-ar fi gradul în ierarhia militară.

Di Ministru de războiu nu poate să necunoască rolul, pe care l'au jucat evreii în campania noastră de la 1916—18; nu poate nesocoti nici învățămintele, ce trebuie să tragem din purtarea lor dacă se gândește serios la pregătirea armatei române pentru orice eventualitate; nu poate ignora nici tactica ce urmează jidani în România-Mare cu privire la modul cum caută a pătrunde în structura organizației noastre militare.

Toată lumea știe, că bacalaureații cu termen redus, de origină semită, se îmbulzesc la școlile de administrație având o majoritate covârșitoare față de români în acest serviciu pentru ca în caz de războiu să stea departe de front și să aibă tot de o dată în mână mijloacele de subsistență ale părții combatante; rămânând ca la momentul oportun proviziile să nu sosească la timp pe linia de luptă, vagoane să lipsească spre a se face transporturile necesare, trenurile de aprovizionare să deraiereze ca prin minune, etc.

Intreb pe dl Ministru, dacă nu intră în considerațiile de apărare națională, *chestiunea*: mai pot fi tolerați jidani de orice grad în serviciul de aprovizionare al armatei?

O altă tactică ce se observă în ultimul timp la tinerii semiți cu termen de un an, supuși serviciului militar, este aceia de a-și face stagiul în arma artileriei. Aici se îngrămădesc tot mai mulți punând foarte ușor bacalaureații români în minoritate, pentru că fiind bogați pot plăti taxa de 10.000 lei pentru cal și celelalte cheltueli, pe care Românul, sărac în țara lui de baștină, nu le poate suporta.

Consecința fatală va fi aceea, că peste câțiva ani vom avea ofițeri în rezervă la artilerie mai mulți jidani de cât români. Pentru noi pericolul va fi cu atât mai mare, cu cât artileria joacă un rol precumpănitor în tehnica războiului modern; pentru jidani folosul va fi dublu: stau mai departe de linia ucigătoare a focului la care este expusă infanteria; și dispun de o armă hotărâtoare, al cărui tir îl pot regula și îndrepta așa cum îi povățuesc sentimentele lor intime în momente decisive, când soarta țării e în joc.

Cari pot fi acele sentimente la jidani, în momente de grea cumpănă

pentru viața poporului de baștină, ni le desvăluie fără putință de replică purtarea ce au avut soldații și gradații evrei în războiul nostru de întregire a neamului. Le reamintim conducătorilor armatei noastre așa cum se oglindesc, nu din impresii personale sau svonuri necontrolate, ci *din rapoartele oficiale ale statelor majore de la divizii și din ordinele comandanților de unități.*

Cităm următoarea încheiere a statului major a diviziei VI, privitoare la dezertori:

„Cel mai mare procent de dezertori la inamic îl dă regimentul 10 Putna, cu 21, 18% evrei față de de 0,57% români, ceia ce vine pentru un dezertor român, 37 dezertori evrei la inamic; după aceasta vine regimentul 24 Tecuci, cu acelaș procent, apoi reg, 12 Cantemir cu 3,11% dezertori evrei față de 0,23 dezertori români, sau pentru un dezertor român la inamic 16 dezertori evrei, și în fine reg. 11 Siret, cu o proporție mai mică.

Socotit pe arme infanteria care a fost în strâns contact cu inamicul, stă în frunte cu 5,62% dezertori evrei, față de 0,23% dezertori români, sau pentru un dezertor român la inamic, 23 dezertori evrei; apoi vine cavaleria și artileria cu nici un dezertor român, dar cu procente ridicate de 3,61% și 2,32% dezertori evrei la inamic.

În general, au dezertat la inamic, față de 0,18% români, 4,72% evrei sau pentru un dezertor român, 26 de dezertori evrei la inamic.

Cifrele vorbesc singure: sentimentele luptătorilor evrei au fost pentru inamic, nu pentru noi; în astfel de împrejurări, este de admis că numai aceia dintre evrei nu au dezertat la inamic, cari nu au avut posibilitatea s'o facă.

Divizia se știe a fost informată la timp de conduita acestor soldați, a ordonat cercetări și a luat măsuri restrictive, îndepărtând pe evrei dela misiunile grele și de încredere, ce-i aducea în contact cu inamicul (vezi anexat ordinele No. 3011 din 4 Iunie 1917 și No. 5946 din 8 Oct. acelaș an).

Fără aceste măsuri și chiar cu ele, dacă li s'ar fi prezentat ocazia, toți soldații evrei ar fi dezertat la inamic.

Adunând cifrele dezertorilor în interiorul țării, Statul-major al

diviziei 6-a, ajunge la următoarele concluzii:

Tabela No. 7 ne arată proporția în care jidani au fugit dela datorie în interiorul țării.

Și aci tot evreii țin recordul; au dezertat oridecâteori au putut și dela mai toate formațiunile diviziei...

Față cu dezertorii români, proporția dezertorilor evrei se prezintă astfel: în fruntea unităților stă regimentul 24 Tecuci cu 27 evrei, la un dezertor român, în interiorul țării, apoi reg. 16 obuziere cu 12 dezertori evrei la 1 dezertor român, cavaleria cu 8 dezertori evrei la un dezertor român, și în fine celelalte formațiuni cu 6, 4, 3, etc., dezertori evrei la un dezertor român.

Comparând procentul dezertorilor la inamic cu acela al dezertorilor în interiorul țării, vedem că în amândouă cazurile evreii dau procentul cel mai mare, dar crima întrece orice margine, atunci când comparăm numărul dezertorilor evrei cu al dezertorilor români: la un dezertor român la inamic se prezintă 26 dezertori evrei la inamic, la un dezertor român în interiorul țării, se prezintă patru dezertori evrei în interior, adică au dezertat la inamic de aproape șapte ori mai mulți evrei decât au dezertat în țară.

Răul exemplu ce au dat acești oșteni camarazilor lor români, este evident și confirmă pe deplin constatarea ce s'a făcut în acest război, în alte armate, că evreii au pe câmpul de luptă rolul elementului disolvant în mijlocul trupelor.

Se poate susține, fără teamă de desmințire, că mulți soldați evrei au îndemnat pe camarazii lor români să plece dela datorie, fie în interiorul țării, fie mai ales, la inamic, și pe unii au reușit, chiar să-i convingă...

Locot. medic Hugo Zeigler, din reg. Siret No. 15, în luptele dela Oituz 1917, scoțând la un moment un mare steag alb, pe care-l avea se vede preparat mai dinainte, a insistat persuasiv pe lângă cei dimprejur, că nu mai e nimic altceva de făcut decât să se predea și s'a predat cu oamenii lui: el e condamnat la moarte... De altfel mai cu seamă în înferbânțea luptei, a fost câmp larg pentru activitatea rodnică a camaradului evreu cu rol de disolvant.

Mai jos reproducem ordinul Ma-

relui Cartier General No. 429/916 privitor la măsurile socotite necesare spre a împiedica pe jidani să treacă la inamic. Fenomenul de trădare luase un caracter general, de vreme ce conducerea supremă a armatei s'a ocupat în mod special de purtarea *specific* jidovească. Iată textul ordinului:

„Fiind informați că soldații evrei și bulgari întrebuițați izolați, se predau prizonieri de îndată ce vin în contact cu inamicul, am onoare a vă ruga să binevoiți a lua măsuri ca să nu fie întrebuițați în servicii izolate, ci să fie ținuți în cadrul.”

Din înalt ordin: p. Șeful de Stat-Major General

General (ss) *Iliescu*

p. conformitate

(ss) *Căpitan Stănescu Ioan*

Mai jos aducem la cunoștința marului public ordinul de zi al generalului Arghirescu care îi ținutește pe veci la stâlpul infamiei, pe aceia cari astăzi se bucură cu impertinență, ingratitude și dușmănie de toate foloasele cetățeniei române.

„Încă dela începutul războiului am avut ocazia să constat că soldații români de religie mozaică se predau sau dezertează la inamic.

Mărturia incontestabilă a acestor fapte rușinoase, o face acum statistica proceselor judecate la Curtea Marțială a diviziei, dela intrarea în campanie și până azi.

Din totalul de 107 dezertori la inamic dovedite, 50 de cazuri sunt ale soldaților evrei, raportat la numărul luptătorilor evrei, revine peste 15 la sută dezertori la inamic, în timp ce dezertările de aceeași categorie ale Românilor, în raport cu numărul luptătorilor români, nu atinge nici 5 la sută. La un dezertor român revine deci 30 de dezertori evrei.

Proporția este mai mult decât îngrijitoare: ea desvăluie mentalitatea și sentimentele antipatriotice ale acelor cari s'au hrănit pe pământul țării noastre, pentru ca la momentul de grea cumpănă s'o părească.

Această purtare lașă a soldaților de rit mozaic, cari își calcă fără scrupul, jurământul de credință și datorii de cinste, și omenie față de steagul țării, ne îndreptățește să admitem, că și acei rămași în rândurile noastre vor dezerta, când li se va prezenta ocazia și că, dacă nu au dezertat până în pre-

zent este că nu au avut ocazia s'o facă.

Pentru a preîntâmpina răul, ce decurge pentru noi din informațiile ce acești dezertori conștiinți procură inamicului, și pentru a înlătura exemplul imoral, ce ei dau celorlalți luptători;

Ordon ca Comandanții tuturor unităților să ia măsurile cele mai potrivite cu situația în care se află unitatea fiecăruia, pentru a nu se mai oferi de aici înainte, în în nici un chip soldaților evrei, ocazia de a dezerta la inamic.

Ei nu vor mai fi întrebuițați în patrulă, în posturile de santinelă, observatori, agenți de legătură, semnalizatori etc. Vor fi supravegheați cu ultima rigoare și puși la lucru înapoia frontului, în condițiuni cari prin ele înșile să compenseze îndepărtarea dela posturile periculoase.

Fac răspunzători pe toți comandanții de unități, de dezertările viitoare ale evreilor, cari nu vor putea reuși, decât numai datorită nerespectării acestui ordin.”

Comandantul Diviziei 6-a
General (ss) *Arghirescu*”

În ce privește purtarea jidanilor, căzuți prizonieri alături de români, în taberile de prizonieri, reproducem memoriul următor semnat de 56 grade inferioare:

„Să trăiți d-le General

Noi foști prizonieri români din Ostffy Aszonyfa (Ungaria) reînțorși prin punctul Burdujeni în mult datorita țării, voim ca în cele ce vor urma să vă arătăm domniilor voastre și prin d-v. să știe întreaga suflare românească, cauzele distrugerii generației din prezent; Vă vom arăta că intenționat și metodic am fost distruși fizicește și moralmente...

Spunem și vom striga în gura mare ca să audă tot ce-i român să tresară pământul pe care au trăit aceste canali, că numai jidanii, jidanii și iarși jidanii ne-au mâncat.

Ei erau puși în serviciile cele mai importante ale lagărului... și pe dată ce vroiam să reclamăm eram alungați cu ciomegile de jidani în timp ce dușmanii noștri făceau haz...

Ei au fost aceia cărora li s'a încredințat primirea alimentelor și cari au furat aceste puține alimente, cu care abia puteam să ne ținem viața...

Câți din plutonieri n'au fost palmuiți și înjurați de cei mai ordinari jidani, cine nu-și amintește de Herșcovici Solomon—Buzău, și prin el toată jidovimea.

Jidanii tâlmaci, trimiși cu echipe cu mii de oameni la lucru... îi băteau să muncească mai repede, îi lăsau mai bine să moară sub ochii lor însângerați de ură, decât să-i bage în spitale, tâlmăcind doctorilor maghiari, că așa-i românul hoț, se preface.

Toate aceste barbarii de pe urma cărora zac ai noștri în Ostfyasszonyfa aproape 7000, afară de Pressburg, munții Tirolului și Albania, cimitirele românismului, le-au făcut fără nici o mustrare de conștiință.

Faptele lor le putem proba ori când cu date și martori exacți și nici o ură, sau profit personal nu ne îndeamnă a-i divulga de cât numai să se facă odată lumină, că aceștia sunt adevărații dușmani ai neamului românesc, voind să fie pedepsiți după greutatea crimelor făcute, voind ca noi, care am fost martori oculari la tot ce s'a petrecut, să spunem văduvelor că soții lor zac în pusta ungară, orfanilor să le arătăm pe adevărații asasini ale iubiților părinți, ca pe viitor să nu fie și ei asinați, să spunem rudelor și prietenilor și implicit țării, că ori ce așteptare este zadarnică...

Vrem să spunem întregului românism, că dacă nimenea n'a vărsat o lacrimă pentru ei, cari au murit ca niște câni, și dacă ale lor lacrimi acum sunt prea târzii, atunci ca un ultim omagiu pentru chinuitoarea moarte ce au suferit, să ceară pedepsirea acestor nelegiuți.

Credem, d-le General că se va da curs acestei drepte cereri, pe care o vom susținea cu prețul vieții noastre — cel puțin suntem pe scumpul nostru pământ, unde de vom muri nu ne va părea rău, o vom susținea până la infinit.

Primiți, dle General, asigurarea deosebitului respect și dragoste, dela acei ce totdeauna au fost supuși, plecați și ascultători.

(ss) Plutonieri majori: Vlădescu Dumitru, Ploșcaru Ioan, Trifan Vladan, Mulănescu Const., din reg 17 inf. T. Severin; Plutonieri majori: Catană Grigore, Iordăchiță Florea, din reg. I Grăniceri, plutonier major Bivolaru Const., din reg. 57 inf., plutonier

major Pătruț Gh. din bat. 1 pionieri etc.

Din aceste memorii ale prizonierilor noștri întorși din captivitate s'a întocmit un rezumat, sub titlul „Observațiuni Generale“, cu următoarele amănunte;

1. Jidanii purtau toți galoane de sergent și plutonieri, fără a fi, numai cu scopul de a putea maltrata.

2. Băteau pe toți soldații în general, iar pe cei bolnavi greu, după ce-i băteau, le luau pâinea spunându-le că doctorul le-a interzis să mănânce. Ai noștri necunoscând limba străinilor, credeau. Apoi această pâine o vindeau cu 8 și 10 coroane.

3. S'au vârat în toate serviciile de cancelarie, ca și la noi, formând și o societate cu scopul de a lupta contra ori cărui român, care ar putea prin acțiunea lui să le opună vre-o piedică.

4. Serviciile cele mai ușoare, le dedeau la jidanii lor, iar pe români îi puneau la cele mai grele corvezi, bătându-i în mod barbar, dacă nu puteau suporta povara lor.

5. Făceau propagandă în contra țării noastre și strigau că acum a sosit D-zeul lor.

6. Dacă ai noștri se îmbolnăveau, ei râdeau și se bucurau, iar nemților le spuneau să nu ne creadă, că așa-i românul, hoț și lenș și se face bolnav.

7. Când ai noștri mureau, erau desbrăcați și jefuiți de ei.

8. Iarna îi scoteau afară în ger, desculți, la corvezi. În aceste condiții mureau câte 40—60 zilnic.

9. Vindeau alimentele și hainele sosite dela Berna, din care cauză ai noștri mureau literalmente de foame și frig. Țineau câte 4—5 zile pe români nemâncați, sub pretext că au alimente dela Berna, și au ce mânca, așa fel că un prizonier ce era pedepsit de ei mereu cu postul a fost nevoit să fure (Lamsdorf) rinichii unui cadavru, pentru a-și potoli foamea.

10. Sfătuiau pe ai noștri să facă revoltă contra boierilor la venirea în țară.

Au făcut astfel de fapte: Spiegler și Avram Iancu, din reg. 15 inf., Pincu Leon din Galați, Grosman Leibiu din reg. 53 inf., Hascal Roșu din reg. 15 inf., Lupu Moise din reg. 77 inf., Iuster, Spiegler, Leibovici Carol, Moritzsohn, Klinger, Abeles Rubin din reg. 51 Galați, Sloimovici Leon,

Frenkel, Herșcovici, Cohn Weintraub, Nadler din Iași, Bercu Moritzsohn din reg. 69 inf. Dorohoi, Focșeneanu dela Caracal, Blumis Bernhard din reg. 9 roșiori București, Barasch și Landes din reg. 6 inf. București, Goldemberg din Pașcani, Herșcovici din Piatra-Neamț și alții nenumărați“.

Când astfel s'au purtat jidanii în războiu, când astfel s'au purtat față de prizonierii români, nu mai încapă nici o îndoială, cari vor fi sentimentele aceluiaș element într'un eventual războiu al României întregite. Și cum, după ce se va fi realizat maximum de progres tehnic, în condiții de egală

pregătire cu adversarul *tot sufletul unei armate rămâne elementul decisiv al victoriei*, vă întreb, dle ministru de războiu, câtă încredere puteți pune Dvoastră în sufletul jidanului din viitoarea armată română?

Iată de ce nu puteți trece peste această chestiune, dacă vă gândiți serios și lucrați curajos la organizarea temeinică a oștirii noastre.

I. C. CĂTUNEANU

*) Toate aceste date sunt luate din broșura dnti A. C. Cuza intitulată „Jidanii în războiu“, ce nu ar trebui să lipsească din mâna nici unui român, care poartă haina militară, dela ultimul soldat cu știință de certe, până la cel mai valoros general.

Robia economică a munților noștri!

Fiscul, frustat cu zeci de milioane

A) Parte din pădurile Statului din vechiul Regat se taie și azi de societăți jidovești și cu aceleași prețuri ca înainte de război

1. *Societatea jidovească „Union“* la Mt Cașin, jud. Bacău, are achiziționată pădurea cu 521 lei Hectarul, termen de exploatare până la 1931, cu taxa de regenerare 1500 lei Ha.

2. *Societatea jidovească „Union“* la Soveja Putna cu 651 lei Ha, cu termen de exploatare până la 1935, cu taxa de regenerare 1500 lei Ha.

3. *Societatea jidovească „Göetz“, „Foresta“, „Rosenberg“* la Lucăcești (Bacău) cu 506 lei Ha, cu termen de exploatare până la 1931, și cu taxa de regenerare 600 lei Ha.

4. *Societatea jidovească „Göetz“, „Foresta“, „Rosenberg“* la Mușamici (Buzeu) cu 1025 lei Ha, cu termen de exploatare până la 1929, cu taxa de regenerare de 1000 lei Ha.

5. *Societatea jidovească „Göetz“, „Foresta“, „Rosenberg“* la Slănic (Tg-Ocna) Bacău cu 1154 lei Ha, cu termen de exploatare până la 1925, cu taxa de regenerare de 1000 lei Ha.

6. *Societatea „Letea“, azi societatea jidovească „Göetz“, „Foresta“, „Rosenberg“* cu 270 lei Ha, la Tarcău (Neamț) cu termen de exploatare până la 1939, și cu taxa de regenerare de 1000 lei Ha.

7. *Societatea jidovească „A. Ioster și I. Agoștein“,* la Bogdănești (Suceava) cu 655 lei Ha, cu termen de exploatare până la 1928 și cu garanție de regenerare de 300 lei la Ha.

B) Robia în pădurile proprietarilor particulari

1. Majoritatea pădurilor de pe Valea Mureșului se taie în chip banditesc de Soc. „Foresta“, „Rosenberg“ cu 3 lei mc din picioare.

2. Pădurile dela Bâsca și Penteleu din jud. Buzeu proprietatea Maican se taie de Soc. „Göetz“, „Foresta“, „Rosenberg“ cu 3 lei 50 bani mc din picioare.

3. Pădurile Domeniului N. D. Ghica-Comănești, de pe Valea Troțușului se taie de societatea jidovească „Göetz“, „Foresta“, „Rosenberg“ cu 10—15 lei mc din picioare.

4. Pădurea „Petrosani“ din jud. Mușcel a dnei Zoe-Caleya-Baldovin, se taie de Soc. „Pădurea Mușcelului“ cu 850 lei Ha.

5. *Pădurea de stejar* dela Rotofănești (Suceava) proprietatea Maior Goilav, se taie de jidanii Herscovici cu 300 lei Ha.

6. Pădurile din Moldova ale Episcopiei Spiridon dela Iași, se taie numai de jidani cu 300—500 lei Ha.

7. Pădurile regretatului *Petre Carp*, din jud. Vaslui, se taie de jidanii Fischer cu 300—400 lei falcea.

8. Pădurile prințului M. D. Sturza, din jud. Neamț, se taie de societatea jidovească „Ceahlăul“ condusă de jidanii Eizer și Kahana, cu 20 lei mc din picioare.

9. Pădurile boierilor moldoveni, sunt acaparate de jidani cu 200—500 lei falcea etc. etc.

C) Pădurile răzășești din vechiul Regat acaparate de societățile jidovești

Pădurile răzășești, ai căror stră-

moși le-au primit ca danie din partea Voevozilor țării au fost vândute pe prețuri derizorii.

14441 Ha din cele mai frumoase păduri de molift ale țării, (în care e un mare procent de lemn de rezonanță), în intervalul dela 1902—1908, adică în 6 ani, au fost vândute pe nimic străinilor.

Acei străini taie și azi din acele păduri și cu acele prețuri dinainte de război. Fac loc cifrelor pentru ca opinia publică românească creștinească să vadă și să tragă concluziile pentru viitor:

1. Pădurea Paieșelile din comuna Negrilești, jud. Putna, în suprafață de 640 Ha s'a vândut cu 76 lei 80 bani Hectarul.

2. Pădurea Sburătura-Dealul Negru, jud. Putna, în suprafață de 1568 Ha cu 20 lei 50 bani Hectarul.

3. Galbenul-Voineaga din comuna Malaia, județul Vâlcea, având o suprafață de 1200 Ha cu 12 lei 50 bani Hectarul.

4. Fața Vasilatului din comuna Călinești, jud. Vâlcea, 900 Ha cu 5 lei 55 bani Hectarul.

5. Pădurea Tatușca, 500 Ha cu 2 lei Hectarul.

6. Pădurea Pietrosul din comuna Brezoi, județul Vâlcea, în suprafață de 2895 Ha cu 1 leu 50 bani Ha.

7. Apoi în 1905 s'a vândut pădurea răzeșilor de pe muntele Piatra Secuiului din Vrancea, jud. Putna, proprietatea răzeșilor din comuna Haușica și Spineni, în suprafață de 800 Hectare, pe un period de 20 ani pe prețul de 780 lei în total, ceeace revine la 0 lei 97 bani Hectarul:

Deci cu câte 76 lei 80 bani

20 „ 50 „

12 „ 50 „

5 „ 55 „

2 „ — „

1 „ 50 „

și 0 „ 97 „

s'a vândut Hectarul de păduri de molift și de brad societăților jidovești forestiere, de către cozile de topor ale răzeșilor noștri!

Un tablou mai sinistru de robia economică a munților noștri, nu cred să existe în Europa.

Cifrele de sus culesse cu destulă prudență de unul din bătrânii noștri pădurari, sunt prea elocvente ca să nu mustreze conștiința atâtor oameni politici (și din toate culorile) cari sunt înregimentați în consiliile de administrație ale acelor societăți, care au acaparat avuția noastră națională cu câte 0 lei 97 bani și 76 lei 80 bani Hectarul de păduri secu-

lare, când azi un mc de brad din picioare valorează între 100—250 lei, adică 30000—75000 lei Hectarul, după apropierea de c. f. r.

Cumpărătorii acestor păduri, constau din societăți eminamente jidovești, cu capital aproape exclusiv unguresc și austriac, cari cu lucrătorii și personalul lor tehnic de aceeași naționalitate, formează azi adevărate colonii de jidani mai pe toate văile munților noștri, astfel că acești jidani și străini, cunoșteau tot așa de bine ca și țărani noștri din partea locului, toate potecile și locurile de trecere prin Carpați, ceeace a înlesnit cu minimum de sacrificii, invazia armatelor puterilor centrale, de odată prin toate trecătorile munților noștri.

D) Jalea pădurilor din Bucovina

Pădurile Bucovinei, în cea mai mare parte aparțin fondului Religionar, donate românilor prin testament de Ștefan cel Mare și respectate chiar și de austriaci. Iată cine exportau lemnul din Bucovina, înainte de război:

1. Societatea jidovească anonimă Göetz anual	5000 vagoane.
2. Societatea jidovească Bucovina anual	9000 „
3. Herman Adlerberg anual	2000 „
4. Philippe și M. Adlerberg anual	1750 „
Total	17750 vagoane.

Deci și înainte de război toată producția lemnoasă a Bucovinei era în mâini jidovești, și care jidani plăteau 8 lei 35 bani de mc în picioare până la 1914, — preț potrivit pe acelea vremuri.

După războiu, în 1919 regretatul Ministru Flondor, prin un Decret Regal, a anulat contractul de robie economică a munților din Bucovina, adică a acaparatorul jidan Anauch. A fost cel mai frumos act de virtute națională, din câte cunoaște evoluția istorică de emancipare economică a pădurilor noastre.

Jidanul Anauch, văzându-și prada din mână pierdută, a înghebat o nouă Societate, punând în consiliul de administrație oameni politici din toate culorile, din care mulți din ei, nici nu știu pe harta Europei, unde sunt pădurile, pentru care primesc tantieme din belșug dela jidanul Anauch. S'a anulat Decretul Regal de sub Flondor, și s'a întronat iarăș robia economică în pădurile Bucovinei, că azi toate pădurile fondului

religionar din Bucovina sunt în mâinile jidanului Anauch, cu 8 lei 35 bani hârtie mc ca preț de bază, respective cam 40 lei cm socotit că fondului Religionar i s'a afectat și un număr de acțiuni, în loc de 250—300 lei mc, cât de fapt a ajuns la ultimele licitații recente!

Intreb deschis pe dl I. Nistor, în calitate de profesor la Universitatea din Iași (nu de ministru), cum a înțeles D-sa să se comită sub ochii săi acest atentat în contra testamentului lui Ștefan Cel Mare?

De ce n'a pornit dl Nistor, în calitate de profesor (nu de ministru), să lupte pentru desrobirea pădurilor răzeșilor lui Ștefan Cel Mare din Bucovina?

Pentru ce n'a demisionat din Cabinet atunci când s'a călcat în picioare primul Decret Regal întocmit sub Flondor și care emancipase pădurile Bucovinei?

Dacă sub austrieci s'a comis acest sacrilegiu adus moaștelor lui Ștefan cel Mare, ca pădurile fondului religionar să fie acaparate de un jidan ca Anauch și era scuzabil pentru ei, nu mai ni-e era permis nouă românilor, pentru care s'au sacrificat peste 800.000 feciori creștini, să mai tolerăm înainte acest sacrilegiu.

Iată ce fac talanții lui Iuda aruncați din belșug în atâtea bliduri de linte, cu care ademenesc conștiințele politicianilor noștri, cari nu văd robia economică în care se sbat munții noștri.

Ce frumos ar fi fost ca a doua zi, după ce regretatul Flondor l'a izgonit pe jidanul Anauch din pădurile Bucovinei, să-l și fi expulzat, iar pădurile fondului religionar să se fi exploatat în regie proprie cu ajutorul financiar al Băncii Naționale!

Banca Națională a ajutat Cooperatorile forestiere țărănești cu sute de milioane și bucuroși ar fi ajutat și această mare cooperativă istorică și românească: Fondul Religionar!

Azi în Bucovina n'ar mai fi fost picior de jidan! Plecau peste hotarele de unde au venit!

N'am făcut-o! Ne-am vândut jidovilor, toate pădurile Neamului Românesc. Azi se arată la orizont în Bucovina, ca tovarăși ai lui Anauch, alți jidani ca de-al de Gebrüder Rozenberg, foști în cerdășia jidanului Fischer acel sbir al Bucovinei, ca să continue și mai bine jaful în pădurile Bucovinei, în concordanță cu jidanii dela „Carpatina“, „Göetz“, „Union“, „Foresta“, „Ceahlăul“ etc., care mai toate au ca președinte în consiliul de administrație, pe cine? Pe

dl Ferekide, președintele Senatului României-Mari.

Iată un tablou pe cât de trist, pe atât de duios, al robiei economice a pădurilor noastre, tablou scris în chiar *Sâmbăta Paștilor*, cu gândul ca dl Ferekide și al de dl Ferekyde cel puțin în aceste zile mari ale creștinătății, să vadă clar dezastrul economic ce cu conștiință sau fără conștiință ni l-a pregătit pădurilor noastre, testamentul lugubru ce ni-l lasă bătrânii din generația de ieri și azi și munca uriașă ce trebuie să o depună generația de azi cât și cea viitoare pentru a ne salva cel puțin pădurile din mâinile jidovilor.

Fi vor oare auzite de acei ce trebuie să audă aceste ecouri duioase și triste de jale ale codrilor neștri, care se sbat în spasmele morței, ca și un pui prins în ghiarele vulturului șiret?

CONCLUZIA

Fiscul fraudat de acești jidani cu sute de milioane anual

Conform legii contribuțiilor directe din 1 Aprilie 1923, și care s'a extins în toată țara, pentru păduri în momentul tăierilor (exploatărei) se percepe o foncieră de 18.5% din valoarea lor.

Or toți exploatații de după război, azi în 1925 plătesc aceasta taxă de foncieră de 18.5% reperat la 40000—60000 lei Hectarul, adică atât cu cât se vând pădurile azi.

Pe când tot cortegiul de societăți forestiere jidovești, enumerate în pomelnicul de mai sus, plătesc 18.5% reperat la 270—1154 lei Hectarul!

Deci Statul (fiscul) pierde anual peste 200,000,000 lei din impozitul fonciar, care rămâne în buzunarul jidanilor, care se îmbogățesc de pe urma pădurilor noastre, care ne-au fost păstrate de noi, cu sângele bătrânilor noștri!

Un tablou elocvent, pe care ar trebui să-l cunoască Europa întreagă de robia economică, de care sunt cuprinse pădurile României.

Despre aceasta a fost sesizat de subsemnatul, chiar și dl *Vintilă I. C. Brătianu*, ministrul finanțelor, prin o lucrare personală „*Impozitele asupra pădurilor*“, lucrare ce i-am dedicat-o chiar *dsale*.

Nu știm, dacă dl *Ferekide*, președintele Senatului român, care e și președintele (nașul) a celor mai multe societăți jidovești enumerate mai sus, mai are ceva de spus!

Nu știm, dacă dl *I. Nistor Profesor* de istorie națională dela Universitatea din Cernăuți, are ceva de

spus asupra sacrilegiului pădurilor Bucovinei, complect acaparate de jidani!

Nu știu, dacă dl *Ion I. C. Brătianu*, care e membru de onoare a Soc. „*Progresul Silvic*“, a cunoscut aceasta pagină dureroasă a pădurilor.

Nu știm, dacă oamenii noștri politici știu de cecece *M. S. Regele Ferdinand*, la 5 Martie 1905 (pe când era principe moștenitor) ne-a spus nouă Silviculorilor la o conferință a Soc. „*Progresul Silvic*“, următoarele:

„*S-a păcătuțit mult prin exploatarea puțin chibzuită a pădurilor*“.

Dacă poporul românesc a fost desrobbit pe vecie, a rămas însă nefericire — *o altă lume* — pădurile care acoper azi 7 milioane de Hec-

tare din trupul țării, care se sbat în spasmul morței, fiind pângărite de străini.

Azi cer și ele: Eliberarea din jugul sclăviei, din mreja multitenaculă a jidovilor, care cu concursul oamenilor politici, le-au acaparat complect.

Aplicarea lui „*Numerus clausus*“ imediat în exploatarea pădurilor României, va fi *salvarea lor*, altcum suntem robi în țara noastră, după cum foarte bine se spune în acele pasaje de durere:

Munții noștri, aur poartă,
Noi cerșim din poartă în poartă.

M. P. FLORESCU,
inginer inspector Silvic.

Invaziunea străinilor

Comunicare făcută de dl senator Dr. Vasile Bianu

Domnilor senatori, o chestiune de mare importanță pentru viața românească și pentru organizarea vieții industriale din țările alipite, din Basarabia, din Bucovina și mai ales din Ardeal, este **invaziunea străinilor**.

Este știut, că după războiul sfânt de întregire a neamului, România a devenit unica țară din Europa care, prin bogățiile ei imense și condițiile foarte avantajoase de traiu, a deschis poarta străinilor de a veni și a se stabili pe pământul ei. America, unde condițiile de viață pentru străini sunt insuportabile și șomajul merge crescând, a încetat de a mai fi centrul de gravitare al muncitorilor și oamenilor de afaceri din Europa și în special al acelor din Germania, Austria și Ungaria, așa că acum toți aceștia s'au îndreptat spre România, în care se pot infrupta din belșug din toate bogățiile și bunătățile ei.

Apoi stabilirea străinilor la noi mai este explicabilă și din cauză că poporul român este, prin tradițiune, un popor ospitalier și tolerant, precum și prin faptul că unii dintre străini sunt necesari pentru întreprinderile noastre industriale.

Dar ce s'a întâmplat în acești ani din urmă? Dela un număr mic de străini, câți erau în momentul unirii noastre naționale, ne-am pomenit că România și în deosebi Transilvania, au fost năpădite de un număr foarte mare de elemente străine, cari lovesc crunt în existența populațiunii și a muncitorilor băștinași, producând o gravă perturbație în viața noastră economică.

Pentru a dovedi aceasta, dați-mi voie, dlor senatori, să vă spun că în cele mai bine de 100 întreprinderi industriale din Ardeal lucrează astăzi aproape 7000 de lucrători și peste 400 funcționari străini. În întreprinderile forestiere din Bihor, Valea Mureșului, Țara Bârsei și Secuime, din 7000 funcționari nu sunt cetățeni români decât 130, iar în exploatățile metalurgice, miniere și uzinele electrice, muncitorii români nu se găsesc decât numai ca simpli lucrători cu ziua, lucrători în mine, pe câtă vreme așa zișii specialiști sunt peste 90% străini.

Întreprinderile din Ardeal pentru a-și păstra caracterul străin, sub pretext că au trebuință de lucrători și funcționari specialiști, cu o anumită specialitate, au adus din Germania, Austria și Ungaria sute și mii de străini: *evrei, nemți și unguri*, înlăturând astfel cu totul pătrunderea elementului românesc.

Această populație străină, în cea mai mare parte evreiască, împreună cu o parte din minorități, a devenit de o îndrăzneală cinică și amenințătoare. În timp ce noi românii suntem încă slăbiți de rănilor războiului, acești străini s'au îmbogățit din dezastrul altora. Ei mai au la spate alianța și finanța israelită internațională, cu care ne apasă și ne pun mâna în gât, iar la hotarele țării au coreligionari stăpâni pe anarhia rusească, cari stau amenințători și gata să ne sară în cap.

În Țara Bârsei, în unele întreprinderi, s'au adus din Ungaria până și contabili și dactilografe, trecându-i drept specialiști. În Brașov condu-

cătorii fabricii de vagoane *Schiel* refuză sistematic primirea muncitorilor români, ceea ce a provocat printre aceștia o adevărată revoltă, manifestată prin mai multe întruniri de protestare. În Secuime s'au adus chiar servitori și șoferi străini, tot pe motiv că sunt specialiști.

În rezumat avem astăzi în industriile Ardealului plasați numai străini, iar puținii români admiși sunt întrebuințați numai la cele mai grele munci, la săpături în mine, la tăiat lemne, etc., cu salarii derizorii și siliți să lucreze 9—10 ore pe zi.

În urma acestei situații, numeroși muncitori români de breaslă au rămas fără lucru, producându-se astfel un contrast ne mai văzut în nici o țară, în loc ca muncitorii străini să cadă în șomaj, armata de rezervă proletară o constituie tocmai muncitorii români.

Este destul de trist că în timp ce sute și mii de lucrători străini, întrași în țară prin fraudă, trăesc din belșug, muncitorii români sunt aruncați pe drumuri, muritori de foame. Mulți din acești nenorociți se gândesc la emigrare, adică să-și părăsească căminul și să meargă în alte țări ca să-și câștige pâinea, pe care țara lor o acordă din plin străinilor.

Am arătat în sesiunea trecută a onoratului Senat, că toate orașele Ardealului sunt năvălite de străini, al căror număr se ridică până la 40%, — că toți acești străini sunt veniți aci prin mijloace ilegale, cu acte și diplome false, — că ei sunt cauza scumpetei și a crizei de locuințe, — că din această pleavă străină, furisată înăuntrul granițelor noastre, care n'are nimic comun cu dragostea de țară, cu instituțiile morale și sociale ale țării noastre, dușmanii noștri de peste hotare își recrutează uneltele cu cari lucrează ca să slăbească puterea Statului român și să stârnească curente anarhice, — că siguranța Statului este în primejdie, fiind zilnic subminată de spionaj, pregătiri de revoluție și de atentate, și pe baza acestora am cerut onoratului guvern ca să facă o cât mai grabnică purificare a populațiunii din toate provinciile alipite, — dar până astăzi nu s'a făcut aproape nimic în privința aceasta, sau prea puțin. Așa de exemplu, în Cluj, din vr'o 30000 de străini s'au expulzat numai vr'o 1500!

Măsurile luate, pentru naționalizarea instituțiilor industriale n'au dat rezultatul dorit, căci marea majoritate se găsește tot în mâinile străinilor.

Societățile s'au mărginit să introducă unul sau doi români în consiliile de administrație și să angajeze câțiva lucrători români, afirmând că prin aceasta au făcut românizarea lor, iar în realitate ele continuă ași avea sediul central tot în Budapesta sau aiurea.

În Cehoslovacia, unde viața industrială este mult mai dezvoltată decât la noi și unde este trebuință de mai mulți lucrători, guvernul din Praga a interzis cu desăvârșire intrarea în țară a muncitorilor de altă naționalitate și a făcut un control foarte sever al tuturor muncitorilor

iar pe cei găsiți în neregulă i-a expulzat imediat fără nici o milă.

Pentru a înlătura această gravă situație, vă rog, dl. senatori, să vă asociați cu mine și împreună să rugăm cu toată stăruința pe dnii miniștrii de interne, de industrie și pe al muncii să binevoiască să ia fiecare în ceea ce îl privește cele mai grabnice măsuri pentru facerea unui tiraj serios al tuturor locuitorilor străini de prin orașe, precum și al tuturor muncitorilor neromâni aflați în țară, aplicându-se cu strictetă legile în vigoare.

În deosebi, să rugăm pe dl. mi-

Un atentat la libertatea presei

— Comunicarea dlui deputat Sever Dan —

Reproducem mai jos după notele stenografice întrebarea făcută de dl. deputat Sever Dan Ministrului de Interne, pentru care motiv a suspendat apariția revistei naționaliste „România întregită“. Fapta interpelatorului îl înalță mult deasupra mulțimei de deputați indiferenți sau interesați, cari nu au curajul să-și ridice glasul, când dela înălțimea băncii ministeriale se dă exemplul periculos de călcare a legii. Li mulțumim și ne bucurăm că începe a sufla un vânt de purificare a atmosferei grele, creată prin abuzurile guvernului.

Dl. Sever Dan a făcut următoarea comunicare:

Imi iau voe a comunica dlui ministru de interne următorul caz de gravă încălcarea a libertății presei:

La Cluj apare revista „România întregită“ editată și scrisă de profesori la Universitatea din Cluj, și de alți intelectuali cunoscuți.

Această revistă primește după apariția ei următorul act oficial:

Serviciul special de siguranță Cluj No. 1821
d n 24 Aprilie

Domnule redactor,

În conformitate cu ordinul Insp. gen. de Sig. Cluj No. 7406 din 1925, avem onoare a vă comunica că ministerul a interzis apariția revistei „România întregită“ de sub conducerea D-voastră și a ordonat confiscarea ei.

Vă rugăm să binevoiți a vă conforma acestor dispoziții și a dispune ca cu data de astăzi să nu mai apară această revistă. Veți binevoi a cunoaște că măsurile luate de minister vor fi aplicabile asupra oricărei publicațiuni care va apare după revista menționată mai sus.

Șeful Siguranței (ss) A. Vlad

Țin să constat că nu acesta este întâiul și singurul caz când din ordinul guvernului se suprimă ziare sau reviste. Țin tot odată să reproduc aci textul categoric al art. 25 din Constituțiunea votată de D-voastră. Acest text spune: Nici un ziar sau pub enliu șniacuva putea fi suspendat sau suprimat. Nici cenzura, nici o altă măsură preventivă pentru aparițiunea, vinderea sau distribuțiunea

oricărei publicațiuni nu se va putea înființa“.

Am onoare a întreba pe dl. ministru al internelor:

1. Ce motive au îndemnat pe D-sa să suspende apariția revistei „România întregită“? Fac această întrebare dlui ministru fiind că Siguranța din Cluj probabil rușinată și ea de dispoziția Ministerului în documentul citat nu arată nici un motiv, care a determinat ordinul de suspendare.

2. Ce considerațiuni au îndemnat pe dl. ministru al internelor să comită o flagrantă încălcare a Constituției, interzicând apariția chiar și a viitoarelor publicații, făcând prin urmare proces de intenții ca pe vremea inchișițiilor spaniole? Revista suprimată în afară de faptul că e scrisă de profesori la Universitate și alți intelectuali cu înalte situații sociale, luptă în direcția intransigentă națională. Astfel această revistă nu poate fi învinuită de conivență cu dușmanii țării nici chiar dintr'un perfid calcul politic, cum se face cu partidele opoziționale. Ce rezoane de Stat ar putea justifica suprimarea unei reviste și a unei acțiuni naționale?

Imi rezerv dreptul, ca după răspunsul ce voi primi să arăt și eu scopurile urmărite cu această suspendare, transformând la nevoie comunicarea mea în interpelare.

nistru al muncii să însărcineze pe toți inspectorii muncii din Ardeal și celelalte provincii ca, personal și ajutați de organele lor subalterne, de un delegat al armatei și un delegat al sindicatelor muncitorești, să facă un control sever în toate întreprinderile industriale și comerciale. Cu ocazia acestui control să fie obligați toți angajații instituției, români sau nu, indigeni sau străini, să se prezinte cu toate actele de cari dispun în fața acestor comisii. Toți acei muncitori cari vor fi găsiți cu actele necomplete și mai ales aceia cari se găesc în afară numai în baza prelungirii termenului de ședere în țară, acordat de Siguranță fără avizul favorabil al inspectoratului muncii și al inspectoratului industrial, să fie imediat și fără nici o altă formă puși sub escortă și expulzați.

Apoi toate întreprinderile indus-

Uzinele electrice ale orașului Cluj

Creșterea numărului după război a populației și a întreprinderilor industriale impune orașului nostru să-și amplifice uzinele electrice și să le administreze în mod mai rațional. Pentru soluționarea acestei probleme stau două modalități la dispoziție: regia proprie inclusiv comercializarea sau darea în arendă. Aprecierea acestor două modalități este chestiune de ordin tehnic, care nici nu poate fi făcută în cadrele acestui articol, interesându-ne pe noi momentan din punct de vedere juridic felul în ca e să încercat soluționarea. Fapt este că orașul Cluj s'a decis pentru darea în arendă a uzinelor electrice, contractul în această materie a fost încheiat și acum așteaptă aprobarea sau refuzul Ministerului de Interne. Chestiunea, cu multele ei dedesupturi, se prezintă complexă și numai printr'o analiză se poate lămuri, ca în urmă să se poată pune concluziile necesare.

Un contract de arendă reclamă părți contractante cu drepturi și obligațiuni astfel stipulate ca ambele să-și găsească socoteala. În speță față de orașul Cluj, fiind vorba de un important interes public, trebuie să stea un arendaș care prezintă suficiența garanție morală și materială. Să vedem cine este arendașul?

Din partea introductivă a actului numit „Contract de arendă pentru exploatare” vedem că arendașul este „Întreprinderile de electricitate din Cluj S. A.". Știind din codul comer-

triale și comerciale, cele mai multe în mâni străine, cari refuză sistematic angajarea muncitorilor români, să fie lipsite de toate avantajile pe cari le acordă Statul și să fie puse la amenzi mari atunci când, după ce au refuzat angajarea muncitorilor români, au luat în serviciu muncitori din străinătate.

Înfăptuindu-se această purificare a populației vom putea soluționa șomajul muncitorilor români și opri emigrarea lor; — vom putea scăpa de scumpirea traiului și de criza de locuințe de prin orașe; — vom putea stârpi acțiunile subversive cari primejdiesc siguranța Statului român! (Aplause prelungite).

DI Președinte: Acest interesant memoriu se va comunica dlor miniștri respectivi. (Aplause).

DI Nicolae Botez: Cu adevărat interesant.

fondarea mergem la sigur, dar orașul Cluj nici după aprobarea din partea Ministerului nu are un contract valid pentru că urmează să fie ratificat ulterior de adunarea generală a nouînființatei societăți (v. art. 160 C. Com. Tr.)

Dar ca să fim lămuriți asupra „celor comunicate orașului în oferta dela 29 Maiu 1924”, care a fost înregistrată la 30 Maiu 1924 sub No. 9696, trebuie să cunoaștem în întregime această „ofertă”. Iată-o.

Onorat Consiliu Orășenesc,

Subsemnatele societăți tehnice, împreună cu subsemnații fondatori, am hotărât fondarea unei societăți anonime, electrice, cu scopul de a lua în arendă exploatarea uzinei electrice din Cluj.

Fondarea societății, am contemplat-o în următoarele:

— Am căzut de acord să fondăm spre scopul sus indicat, o societate anonimă, cu un capital social de lei 2 000,000.— cu următoarele participări:

Ambele societăți tehnice participă cu câte 30%.

Un grup de capitaliști Clujeni asemenea cu 30%.

Iar 10% îi oferim spre subscriere comunității orășenești.

Prin aceasta distribuire a capitalului social asigurăm în mod norocos, pe de-o parte, preponderența capitalului indigen, iar de altă parte preponderența priecerii, și pregătirii tehnice, care se întregesc în mod favorabil; iar prin participarea orașului, dorim să asigurăm controlul nemijlocit al orașului, și posibilitatea unei politici favorabile a dezvoltării economice.

După aceste promise rugăm Onor, Consiliu, să se pronunțe:

1. Dacă este aplicat a participa la fondarea societății în cadrele susindicate?

2. Dacă în principiu este de acord, ca uzinele să se dea în exploatare societății ce se înființează, cu excluderea concursului public.

Onorat Consiliu.

Timul este atât de înaintat, încât e în interesul uzinelor electrice ale orașului, și a publicului onsumator, ca chestia aceasta să se tranșeze foarte urgent, căci cu escriere de concurs, cu ținerea licitațiilor s-ar răpi atâta vreme, încât asigurarea curentului electric mai ales la iarnă, devine aproape imposibilă. — De altă parte e bine ca să fie interesate societățile tehnice mai sus amintite din motivul că acestea cunosc de aproape întreg aparatul uzinelor electrice, deci în conducerea acelor: va fi exclusă orice piedecă și vor putea fi făcuți pașii necesari în mod economic pentru oraș de a asigura curentul în viitor.

Cluj, 29 Maiu 1924.

(Urmează semnăturile)

Din aceste date autentice putem aprecia cine sunt „fondatorii”, ce capital va avea societatea „Întreprinderile de electricitate din Cluj s. a.”, ce scop urmărește, cine și în ce măsură va participa la fondare. De importanță primordială este chestiunea fondatoriilor. Săi vedem pe fiecare în parte.

În ce privește Soc. Creditul pen-

tru întreprinderi electrice din București are în frunte pe un om demn de stimă, profesor de poli-tehnică, care, după cum suntem informați, a refuzat semnarea contractului, când a văzut ce avantagii ilegale și amorale asigură arendașului. Nimic de obiecționat în contra acestei societăți.

„Grupul de particulari și bănci“ este un ce necunoscut. Din întregul dosar al cauzei nu ne-a reușit a constata cine sunt acești „particulari“ și „bănci“. Poate fi ca particular Tischler Mor, Ferkel Mor, Bodnăr și Szantò sau alți evrei sau streini chiar stabiliți în Cluj, la fel și băncile pot fi cele mai obscure case de cămătărie, cari nu prezintă nici o garanție morală. Sau poate să fie la mijloc o camuflare în favorul firmei „Ganz“ având în vedere că semnatarul în numele acestui „grup“ este dr A. Socol avocatul firmei „Ganz“. Cine știe?

Cel mai important dintre „fondatori“ este firma „Ganz“ societate de electricitate. Ca să putem aprecia acest element trebuie să ne punem în cunoștința unor date. Această firmă este cea mai mare firmă ferovieră din Ungaria, în fruntea căreia stau oameni cu mare influență politică și economică, evrei și unguri amestecați. În anul 1906 a construit firma „Ganz“ societate anonimă uzinele electrice din Cluj, luându-le pe 10 ani în arendă. Cu o prelungire de 5 ani a mai ținut aceste uzine în arendă până în anul 1922. Atunci orașul Cluj dându-și seama de importanța romanizării uzinelor electrice le-a luat în regie proprie, după ce promisiunile firmei „Ganz“ de a se naționaliza au rămas neîmplinite. Și iată azi iară este parte contractantă asupra uzinelor electrice ale Clujului și tot în calitate de firmă streină cu sediul în Budapesta. Și dacă ne dăm seama de rolul principal cel are în întreaga afacere această firmă, care când va executa lucrările de amplificare va da personalul tehnic strein, vom înțelege imediat că de garanție morală nici vorbă nu poate fi.

Să ne închipuim, că acel care are în mâini conducerea uzinei dispune asupra bunului mers al industriei naționale putându-i face mizerii și pagube incalculabile, dar are posibilitatea de a face cel mai desăvârșit spionaj. Sub titlu de control are acces în toate clădirile astfel, că el poate intra în cabinetul inspectorului de siguranță, al șefului de stat major al corpului de armată, în bi-

rourele de informație cu un cuvânt la toate oficiile precum și la particulari. El poate se furnizeze orice date, câți locuitori are orașul, câți români, cum sunt locuitorii aranjați, cum trăesc, ce mănâncă etc. Și toate aceste le poate săvârși fără de a putea fi dovedit.

Și acum să venim noi românii, dușmanii seculari cu ungurii, să ne dăm noi uzinele electrice a unui oraș important ca Clujul în mâinile lor, ar fi un păcat de neiertat. Dar dacă ar izbucni un războiu ce urmări dezastruoase ar putea avea introducerea firmei „Ganz“ în secretele vieții noastre publice. Dl Kompanek care este destinat pentru un rol de conducere a uzinelor, e membru în consiliul de administrație din Budapesta a firmei „Ganz“.

Când ne gândim la garanția materială ne bufnește râsul. Arendarea pe 25 ani a uzinelor electrice este o afacere doar de câteva sute de milioane, dar arendașul nu dispune decât de un capital de 2 milioane lei. Să nu uităm că societatea anonimă răspunde pentru obligațiile sale numai cu capitalul social. Astfel e indiferentă situația materială a fondatorilor. Ce contrast ridicol între interesele de sute de milioane ale obștei orașenești și cele 2 milioane averea arendașului. Dar nici de aceste 2 milioane nu are arendașul nevoie, când art. 30 din contract numai atât îl obligă: „Arendașul este dator ca în decurs de 30 zile dela aprobarea contractului să depună cauțiune la casieria orașului suma de 400.000 lei zis patru sute mii lei în garanție de bancă sau libele de depuneri. Arendașul va fi obligat să întregască cauțiunea în termen de 30 zile dela eventuala reducere a ei prin *penalități* sau *pagube*. Cauțiunea se va restitui numai după expirarea contractului și dacă arendașul în întregime a satisfăcut obligațiilor cuprinse în acest contract“. Va să zică e suficient ca arendașul să-și procure o garanție de bancă pentru care va plăti 2%, adică 8000 lei anual, și atunci din parte-și nu mai are altceva de plătit în întregul timp al contractului. Cu 8000 lei anual a câștiga milioane grele, e prea mult.

Pe noi cetățenii orașului Cluj în primul rând ne interesează ce drepturi și avantagii rezultă pentru oraș din întreaga afacere. În primul rând avantajul material. Această chestie este reglementată în art. 4 al contractului și anume sub titlul „Plata arendei“.

Punctul a) Arendașul dă gratuit curentul electric necesar pentru iluminția publică, dar în „estinderea actuală“, acordându-i-se orașului dreptul de a spori iluminția publică anual numai cu 10%. O restricțiune care atinge demnitatea orașului și interesul public.

Punctul b) Arendașul se obligă a plăti anuitățile după împrumuturile contractate de oraș în interesul uzinei electrice (înainte și în decursul războiului) la Banca Hipotecară Maghiară din Budapesta. Aceasta este o incorectitudine săvârșită numai în interesul firmei „Ganz“, care e în legătură cu suszisa bancă. Știm cu toții că creanțele ungurești față de oraș pot fi achitate numai prin comisia de lichidare, care are datoria de a apăra interesele Țării. Și atunci a trece o eludare a legii în contract și a viola astfel interese naționale este mai mult decât o incorectitudine.

Punctul c) Arendașul va plăti anuitățile „asupra împrumuturilor cu amortizare, ce se vor ridica de către oraș în timpul contractului în lipsă de altă înțelegere între părți pe termen de 50 ani, pe cheltuielile orașului, în înțelegere cu arendașul și în scopul achizițiilor și investițiilor necesare Uzinei electrice“. Adecă împrumutul trebuie contractat de oraș, iar „arendașul este obligat să procure orașului ofertă, pe care însă orașul are datoria a o primi numai în cazul... de va fi mai avantajoasă decât oferta procurată de oraș“. Ce tupeu, a introduce astfel de stipulațiuni într'un contract. Bine că nu s'a obligat orașul de a primi oferta arendașului și dacă e mai oneroasă decât alte oferte. Și apoi strașnică obligațiune are arendașul de a procura „oferte“, nici nu știm cum o să suporte o astfel de greutate.

Punctul d) „Arendașul este obligat a plăti orașului din profitul net al fiecărui an de gestiune ce rezultă din întreprinderea de exploatare a curentului electric și a întreprinderii de instalațiuni 70%, zis șaptezeci procente în primii 15, zis cinsprezece ani de gestiune și 72%, zis șaptezecisidouă procente în ultimi 10 (zece) ani de gestiune. Arendașul garantează că beneficiul orașului nu va fi mai redus decât 2 (două) % al încasărilor brute din vânzarea curentului electric“. Acest avantaj la aparență considerabil trebuie redus la adevărata lui valoare prin cunoașterea unor alte dispozițiuni ale contractului.

Din art. 20 rezultă că orice plată, la care este obligat arendașul se va face în sarcina beneficiului net, deci arendașul în tot decursul contractului un ban nu dă din averea sa inițială. Bine să înțelegem acest lucru.

În art. 9 se zice „La acoperirea cheltuielilor de amplificare și orașul va contribui cedând arendașului cota sa din beneficiu net ce i se cuvine conform art. 4 punct d) din prezentul contract însă maximum pe timp de 3 ani de gestiune socotiți dela preluarea Uzinei“. Deci 3 ani orașul nu ia nici un ban, dar arendașul încasează 30%, din beneficiu net, pentru că pe el nu-l obligă la renunțare nici un text al contractului.

Participarea orașului astfel redusă se micșorează și mai simțitor prin dispoziția următoare a art. 9 „Noua instalație thermo-electrică de rezervă cu capacitate de 1200 H P. precum și instalația hidroelectrică va forma dela început proprietatea exclusivă a orașului. După aceste instalațiuni odată terminate arendașul însă nu va fi obligat a plăti orașului nici un fel de arendă“. Adecă după instalațiunile de amplificare, care se vor face, precum vom vedea mai la vale, numai din banii orașului și a consumatorilor, exclusiv arendașul va trage foloase. Poate cineva susține că aceasta e stipulațiune cinstită?

Pentru ochii lumii a trecut în contract că arendașul garantează 20% din venitul brut drept parte de beneficiu pentru oraș, dar într-adevăr aceasta garanție e un fleac. Iată ce zice art. 17: „Prețurile unitare ale curentului electric se vor stabili în baza propunerii arendașului astfel, că cheltuielile înșirate în art. 20 se nu întrecă 80% (optzeci) din încasările ce vor rezulta din prețurile astfel stabilite, adecă în așa fel, că venitul net să fie de minimum 20 (douăzeci) % și maximum 25 (douăzecișicinci) % din încasări“. Să nu uităm că în art. 20 între cheltuieli în punctul 6) e luată și „arenda anuală pe toată durata contractului“. Astfel se compută între cheltuieli toate avantajele și plățile făcute orașului afară de partea din beneficiul net. Deci arendașul merge la sigur fără, nici un risc. Și dacă știm din noul buget al orașului că venitele brute ale uzinelor fac azi 30 milioane, după amplificare și cu urcarea taxelor nu face peste 50 milioane și atunci calculați ce venit va avea bietul arendaș pentru cheltuiala de 8000 lei anual (2% după actul de garanție de 400.000 lei).

Cu modul șiret de a stabili partea

orașului din beneficiu este în strânsă legătură fixarea răspunderii orașului pentru daune. Iată art. 2 al 2 ce spune: „Cheltuielile de restabilire cari nu provin din uzarea naturală, ci din vina sau imprudența unei terțe persoane, precum și daunele și cheltuielile de restabilire survenite din cauza de forțe majoră (§ 23) îl privesc pe oraș“. Iar art. 23 prevede drept cazuri de forță majoră între altele „spargerii de mașini“, „ruperi de iazuri“ „greva parțială și generală“. „boicot“, „încetare de muncă“ „restricție de muncă“ etc. Cu un cuvânt arendașul poate săvârși acte cu rea credință și neglijență, el este la adăpost față de orice răspundere. Și dacă știm că contractul arendașului îi asigură dreptul de a face reparațiuni, ne putem închipui ce admirabilă sursă de venit va fi „imprudența terțelor persoane“ și „forța majoră“ pentru arendaș și ce proastă afacere pentru oraș.

Este interesant reglementat dreptul orașului de a rezilia contractul. Iată ce spune art. 7: „Dacă arendașul nu ar furniza curent în 48 ore și piedicile nu le-ar putea înlătura, la învitarea orașului juriul de arbitrii va numi un expert care-i va fixa arendașului timpul pentru punerea din nou în funcțiune a uzinei și dacă și nici după expirarea acestui termen arendașul nu va putea furniza curent, va fi îndreptățit orașul a-i impune pentru fiecare zi o amendă penală de 10.000 (zecemii) ori pactul fixat pentru iluminatie per una Hectowat-oră până atunci dar cel mult de una lună — până ce va putea da curent cel puțin pentru iluminatia publică. După expirarea acestui termen (de una lună) orașul va fi îndreptățit de a rezilia acest contract de arendă și pe arendaș a-l înlocui cu oricine ar voi“. Va să zică orașul trebuie să stea o lună fără întrerupere în beznă și atunci va putea desface contractul. Arendașul poate face experimentări gratuite cu noi.

Orașul are dreptul și la control, dar iată cum. Un pasagiu din art. 25 spune: „și fără ca comisia să aibă oarecare drept de amestec în conducerea uzinei“. Și atunci întrebăm ce rost mai are controlul, dacă nimic nu se poate preveni. Dar e mai interesant să cunoaștem situația specială juridică a acestei comisii. Ascuns în art. 20 la cheltuieli sub punctul f), vedem: „Onorariul comisiei de control a orașului, tot șasezeci mii anual, care sumă va crește sau decrește în proporția urcării sau

scăderii prețului de unitate a curentului“. Ce imoralitate, ca organul de control să fie plătit de cel controlat și încă mărimea onorarului să fie în funcție de urcarea prețului curentului, unde comisia are cuvânt deciziv. Bine sunt apărute interesele consumatorilor!

Dar obiectivul acestui contract este amplificarea uzinelor. Toată lumea ar crede, că orașul a dat în arendă uzinele din cauza lipsei de capital și arendașul ne pune capitalul necesar amplificării. Este o eroare. Precum am văzut mai sus amplificarea cade în sarcina orașului, pentru că el contractează împrumuturile necesare (cu amortizație pe 50 ani, din 25 ani după expirarea contractului, va amortiza orașul!), el cedează pe 3 ani cota parte din beneficiu și în urmă vin consumatorii conform art. 9: „Orașul împuternicește pe arendaș ca pentru acoperirea cheltuielilor acestor amplificări începând cu prima zi a lunii care va urma după luarea în primire a obiectului de arendă, să poată încasa dela toți consumanții fără deosebire și după toate prețurile actuale suprataxe peste sumele tarifale în scopul armonizării cheltuielilor de amplificare“. Așa, dar arendașul un ban nu pune dintr'al lui. Și atunci ne întrebăm ce nevoie mai e de arendaș? Iată răspunsul:

Amplificarea este obligat (sic!) a efectui amplificarea în baza devizelor întocmite de el și cu materialul și personalul propriu. Concurența exclusă. Și atunci când ne gândim că amplificarea e o afacere de 100—120 milioane, ne putem închipui ce folos „modest“ o să aibă arendașul.

Mai are contractul multe dispozițiuni interesante, ar fi bine să fie cunoscut în întregime, dar e foarte lung, deci greu de publicat în cadrele unui articol. E un adevărat cap de operă în ce privește apărarea intereselor arendașului (a unui grup de particulari și bănci!) și spolierea orașului și a consumenților.

Am prezentat chestiunea în formă documentată, nu ca să învinuim anumite persoane. Cari sunt cei buni și cari sunt cei răi să judece cititorul. Am demascat afacerea ca lumea de bine să știe, la ce sunt unii capabili și ce se poate face cu bunul public. Iar cei cari ar voi realizarea acestui plan diabolic să știe că săvârșesc o incorectitudine și o ilegalitate, pe care este și va fi în drept orice guvern al Țării să le repare cu o singură trăsătură de condeiu.

VALERIU ROMAN

Un orașel ce ne-a dat mari patrioți: Orăștia

„Prietenul se cunoaște la necaz“ zice un proverb românesc. Și cu adevărat se poate afirma acest lucru și despre *patriotismul* fiecăruia din noi. Bun patriot este cu adevărat numai acela, care își manifestă, în zile de grea cumpănă, dragostea lui față de națiunea din care face parte. Mulți sunt aceia, cari prinși în mrejele societății cosmopolite își uită de eul lor, de sacrele datorii față de națiune și acești indivizi sunt *coadele de topor* care aduc, ruina națiunii.

Sunt din fericire și persoane, cari nici un moment nu-și uită de sine, în al căror suflet veghează trează sentinela conștiinței naționale, și cari persoane își subordonează toate interesele lor, intereselor națiunii, poporului, din al cărui sânge sunt născute. Natural, că cele din urmă sunt rari, foarte rari, și ele când apar ca niște comete, strălucesc un moment pe orizontul vieții naționale, apoi dispar, lăsând în urmă o dungă de lumină pe care, numai aceia o văd și o simt, cari și-au sădit în suflet aceleași scântei ale fermei credinți, pe cari le nutrise decedații.

Unul din focarele care a radiat atâta patriotism, atâta dragoste nețărâmură de neam, de lege strămoșească, de obiceiuri, credințe, de portul național românesc, a fost și este adevărat și astăzi orașelul mic din inima Ardealului: Orăștia. Strânși legați prin tradiție de strămoșii lor, românii din acest oraș și jur, precum și-au păstrat în zilele de restriște demnitatea de român, și-o păstrează și o vor mai păstra-o încă, credem, până la sfârșitul veacurilor, căci este un popor cu deplină conștiință de sine, un popor, care nu trește în suflet cele mai ferbinte scântei ale sentimentelor patriotice, un popor, care nu numai în trecutul întunecat dar și astăzi își urmează mereu aceeași cale a intereselor naționale. Din sânul acestor români s'a născut acea „pasăre măiastră cu ciocul de fer“ care ne-a vestit zorile zilei mult visatei libertăți și care s'a prăbușit de pe vârful Carpaților când a voit să treacă dincoace de ei și să dea mâna fraților de acelaș sânge. Acel suflet nobil, băiatul țaranului Dumitru Vlaicu din Bintiși, în atmosfera caldă a spiritului național dintre românii de pe aceste plaiuri s'a ridicat și aici în acest orașel și-a petrecut mare parte din copilăria sa. Aici i-s'a născut

idea sublimă să-și facă aripi și să se înalțe spre soare ca un vultur și astfel să-și ia Neamul și „să-l treacă'n altă țară“ în pământul făgăduinții, din țara robiei seculare a Faraonului românilor.

Dar... înainte de Vlaicu și după el, entuziaști patrioți din acest ținut au avut foarte mult de suferit sub stăpânirea umilitoare a asupritorilor. Și noi chiar aici în suferințele acelea atâta de neumane aflăm tăria și constanța neclintitului patriotism a acestor români, cari au jertfit atât de mult pentru națiune și cari... ducere... îi vedem că sufăr și astăzi... pentru că își manifestă încă dragostea față de patrie, față de națiune.

Pentru ca să nu creadă lumea că exagerez chestiunea las să urmeze aici câteva date, cari vor dovedi cele spuse în privința aceasta.

În 16 Maiu 1903. — Părintele Ion Moța, redactorul „Libertății“ din Orăștie, e osândit în Cluj la 1 an temniță ordinară și 1000 kor. pentru articolul: „A murit Matia și cu el și dreptatea“.

În 11 Nov. 1903. — Iuliu Ioanovici, redactor la „Libertatea“ din Orăștie, e osândit în Cluj la 5 luni temniță ordinară pentru „agitație în potriva Statului maghiar“ săvârșită în articolul: „Sus inimile noastre“.

În 19 Februarie 1905. — Iuliu Ioanovici, redactor responsabil la „Libertatea“, e osândit pentru poezia „Roata dela Belgrad“ a lui V. Moldovanu, la 1 an temniță și 1000 kor. amendă.

În 19 Aprilie 1905. — Preoții I. Săcărea din Jibot și Ion Moța din Orăștie, sunt pedepsiți cu câte 14 zile temniță, câte 50 kor. amendă și cu pierderea drepturilor cetățenești pe un an, pentru că au făcut „agitație“ de pe amvon citând o vorbire a dlui dr Aurel Vlad.

În 1 Iulie 1906. — „Curia“ (Curtea de Casație) aprobă sentința adusă, ca părintelui Ion Moța să i se detrage pentru totdeauna ajutorul dela Stat sau congrua, ce i se cuvine ca preot și nici odată să nu i se mai dea acest ajutor, ori unde ar fi dânsul în funcție.

În 12 Iunie 1907. — Dna Anuța Vlad, soția dlui dr. Aurel Vlad, e osândită la 1 lună temniță și 200 kor. amendă, pentru că la examenul unei școale primare românești a îndemnat pe copii, să vorbească și să citească românește.

În 10 Februarie 1908. — Iuliu V.

Ioanovici, redactor la „Libertatea“ din Orăștie, e osândit în Cluj la 18 luni pușcărie ordinară, pentru „agitație prin presă“.

În 27 Maiu 1908. — Dna Anuța Vlad, e osândită în Deva la 1 lună închisoare și 300 kor. pentru „agitație“.

În 18 Dec. 1908. — În Orăștie 30 de inși sunt citați la poliție și sunt pedepsiți cu câte 30 kor. și 2 zile închisoare, pentru că la costumul național au purtat ici-colo culorile tricoului român.

În 18 Dec. 1908. — Sunt pedepsiți de poliția din Orăștie cu câte 2 zile închisoare și 30 kor. dr. Aurel Oprea și Ioan Mihali fiindcă copilașii lor aveau tricoul la costumele românești.

În 4 Martie 1909. — Părintele Ion Moța, redactorul „Tovărășiei“ și „Foi Interesante“ (ca supliment la „Libertatea“ din Orăștie), e pedepsit cu 8 kor. de către procuror, — pentruce factorul a pierdut un număr din „Tovărășia și Foaia Interesantă“, care astfel dlui procuror nu i-a mai sosit.

În 9 Iulie 1910. — În Orăștie multă lume la târg. Jandarmii pornesc o goană după tricoul. Zmulg nu numai cingătorile, ci până și băerile dela trăistii, bătând și arătând o mulțime de țărani, pe cari apoi poliția orașului îi pedepsește pentru „agitație“ în contra statului național maghiar.

În 9 August 1910. — În Orăștie dna Anuța Vlad, e pedepsită cu 2 zile temniță și 40 kor. amendă, pentru că purtat brăul tricoul.

În 10 Oct. 1910. — Păr. I. Moța, e pedepsit cu 40 kor. pentru o broșură „antipatriotică“, în care spune că trebuie să boicotăm pe străini*).

Iată deci o imagine fugară în care se vede totuș clar suferințele românilor din Orăștie și jur și mai ales în care se vede atât de frumos strălucind, ca soarele de după nori, iubirea mare de limbă, de credințe, de obiceiuri; din cari se vede caldul patriotism ce-au nutrit românii din aceste locuri.

Și acuma, dacă vom privi la faptele mari din satele noastre, la sacra luptă națională ce-au început-o tinerii universitari pentru desrobirea, economică a patriei, — oare pe cine vom vedea în fruntea acestor mișcări și în fruntea acelora cari fără vină — ca și în zilele asupririi — au suferit și au tăcut. Nu este oare printre

*) Datele acestea sunt scoase din: „Suferințele din Ardeal“ de Vasile Stoica, Chicago, ILL. 1917.

dânșii traducătorul „Protocolele Înțelepților Sionului?” Și dacă este, să ne întrebăm cine este acela și de unde e? Ion Moța, fiul, din Orăștie. Nu e mai prejos de tatăl său. „Așchia nu sare departe de copac. Din stejar, stejar răsare! Cu astfel de oameni se poate mândri națiunea română, căci ei lucrează

din toate puterile lor pentru binele ei. Astfel de oameni a crescut și a nutrit pământul acesta sfânt. Și cine știe câți o să mai crească. Numele lor va străluci pe paginile istoriei naționale în eternitate, căci patriotismul lor i-a făcut nemuritori.

SIMEON RUSU

O carte neconfiscată...

Un pușcăriaș jidovit își bate joc de întreg neamul românesc

În vara anului trecut a apărut în atelierele ziarului jidovesc „Adevărul” o broșură a cunoscutului pușcăriaș N. D. Cocea. Jidanii de sigur se vor fi îngrijit ca această carte să fie împrăștiată în mii de exemplare, pentruca să se vadă cât este de ne-trebnic neamul românesc, care totuși mai are curajul să critice pe evrei... Și cartea nu este confiscată. Dimpotrivă, ea se desface cu un oarecare sprijin (cel puțin tacit) al celor de sus, pentrucă de român îți poți bate joc nepedepsit și cât vrei în propria lui țară, dar de jidov, — nu!

Jidanii lași din strada Sărindar nu au avut cel puțin curajul să iscălească ei prefața stupefiantă a broșurei intitulată „Ignoranță...”. Au angajat un român jidovit — pentru jidovi prea puțin importanță are dacă el este om cinstit sau pușcăriaș — și această unealtă lipsită de caracter, scoasă din fundul ocnelor în lipsa momentană de parale ce-l jena, a scris prefața prin care se leapădă de neamul românesc spre a se arunca în brațele Cahalului ce rânjea bucuros.

Nu vom polemiza cu acest vândut nenorocit, pentrucă nu ne putem scobori până a sta de vorbă cu el, nici chiar în cazul că ar fi liber iar nu la închisoare pentru trădare. Nici nu ne interesează personalitatea patologică a acestui vândut nenorocit, vom căuta însă la spatele lui pe inițiatori. Și cine credeți că sunt ei alții decât jidovii dela „Adevărul”, pentru cari este o nespūsă satisfacție că au putut cumpăra pe un „român” — oricum ar fi el — pentru a batjocori propriul său neam!

Nu vi se pare că la spatele pușcăriașului Cocea, când scrie următoarele rânduri din prefață, rânjește diavolește un jidan?

„Ați observat — în primul rând, că toți cei destituiți pentru vânzare, trădare sau jaf, sunt vai! Români, numai români, neoaș ro-

mâni, români din creștet până'n talpă și din vârful unghiilor până în fundul buzunarelor. Nici unul nu poartă deochiate nume streine. Toți sunt împodobiți cu cele mai frumoase și poetice nume românești”.

Și mai departe:

„Veți observa în al doilea rând, și asta e o consolatie... că cei destituiți pentru înțelegere cu inamicul sau pentru jefuirea nevoiașilor, sunt fruntașii satelor... asta înseamnă că trădarea, sau cel puțin Jăcmăneala, nu sunt niciodată în funcție de rasă, sunt totdeauna în funcție de clasă”.

Adică după ce terfelește nerușinat întreg neamul românesc, mai scoate basma curată pe evrei, cari ar rămâne că sufer pe nedrept de toate persecuțiile antisemiților „molipsiți de orbul găinilor patriotice”.

După aceste argumente, pe cari pușcăriașul jidovit le crede destul de puternice, crede că este nimerit să încheie în felul următor:

„Să nu vă mirați prin urmare, că neștiind despre ce vorbesc, atâția ignoranți vorbesc așa cum vorbesc. Să nu vă mirați că toți câți suntem îi ascultăm cu resemnare și le suportăm în tăcere impertinențele. Și să nu vă mirați cum nu m'ași mira eu însumi dacă într'o bună zi am afla că cutare notar sau primar cu zapis de revocare în regulă, semnat de ministru, parafat de Vodă și înmormântat în colecția „Monitorului Oficial” e tocmai vajnicul antisemit de astăzi și unul din fruntașii naționalismului integral”.

Iată o carte care nu este confiscată! Este cartea pușcăriașului Cocea prin care batjocorește în acest mod revoltător întreg neamul românesc.

În timpul scurt de când a apărut această carte s'au produs însă câteva evenimente demne de relevat. Întâi că Cocea a intrat la închisoare pentru a-și face pușcăria de un an și

jumătate la care a fost condamnat. Pe urmă s'a descoperit procesul de spionaj judecat de Consiliul de război din Capitală, al cărui acuzați au fost aproape toți jidani. Mai în urmă s'a descoperit complotul comunist, în care dintre 430 arestați 400 sunt tot jidani.

Este însă totatât de adevărat că acestea nici nu sunt lucruri noi. Nu este greu să aduni material pentru o carte din colecțiile Monitorului Oficial arătând pe funcționarii necinstiți, dar este atât mai greu să publice numele acelor totdeauna și fără excepție evrei, cari i-au mituit, i-au sedus și i-au amăgit spre a-și vinde cinstea. Totatât de greu ar fi să aduni numele acelor multe sute de mii de jidovi, cari în timpul războiului au dezertat, au fost spioni, au traficant cu inamicul, au speculat chinurile unei națiuni ce se lupta în ghiarele morții. Este oare un singur român în această țară, care nu ne-ar putea spune 4—5 evrei din soiul acesta? Sau nu sunt oare jidani complotiști la siguranța statului de azi, bolșevici, atentatori arestați deodată cu sutele pentruca ziua următoare să-i aperse din oficiu „Adevărul” sau să publice scrisori apocrife dela cei evadați spre a induce în eroare autoritățile?

Dar între român și jidan este o deosebire. În general națiunea română e cinstită și își publică fără jenă în Monitorul Oficial rătăciții pentrucă sunt și de aceștia. Dintre puținii jidovi funcționari de stat a-ți văzut însă vre-unul care să nu fi ajuns cu timpul pe paginile Monitorului? Pe urmă rătăciții noștri cu câte un abuz se mulțumesc a figura în acest oficios, până ce nenumăratele mii de jidani criminali de rând, trădători, dezertori, atentatori și complotiști sunt cuprinși în mănunchiu compact prin cazierile judiciare, polițienești și ale siguranței, sau prin dosarele Curților Marțiale...

Această carte care cu atâta neobrăzare are cutezanța a ne lovi în față și a contesta cinstea întregului neam românesc — a rămas neconfiscată. Se suprimă însă publicații, cari nu s'au avântat atât de departe nici la adresa jidanilor, despre cari bine știm că aveau ceva mai mult de scris.

Un singur lucru ne-ar plăcea să știm. Dacă s'ar încerca editarea într'o lucrare (desigur ar fi nevoie de o serie nesfârșită de volume) a tuturor ticăloșiilor săvârșite de jidani oare nu s-ar confisca?

AUREL GOCIMAN

Procesul lui Corneliu Zelea Codreanu

S'au înscris alte câteva mii de apărători. — Măsurile de ordine. Jurații focșeneni merg în grup. — Un apel al d-n-ri Maria Cuza. Achitarea e sigură.

Un fenomen interesant și foarte grăitor se petrece în jurul procesului lui Corneliu Codreanu. Cu cât autoritățile fac tot felul de presiuni, cari să ducă la condamnare, cu atâta curentul favorabil achitării sale crește în mijlocul opiniei publice cinstite românești.

Procesul lui Corneliu Codreanu a luat astăzi proporții epice. Se vede acest fapt nemaipomenit că din toate părțile țării, bunii români aleargă ca apărători. Dela țaran, până la intelectualul de seamă, toți și-au dat întâlnire la bara apărării, ca să ridice cuvântul lor răspicat pentru achitarea lui Corneliu Zelea Codreanu. Procesul acesta a ieșit din marginile stricte ale cronicei judiciare. A intrat în interesul și odată cu aceasta în cântecile poporului, ceea ce înseamnă că verdictul se poate mai dinainte cunoaște.

Știrile ce le avem până acum despre proces sunt din cele mai emoționante.

Mii de noi apărători și-au trimis înștiințările curții cu juri din Turnu-Severin. Din Focșani vor veni cu miile participanții, cari s'au înscris și și-au plătit chiar drumul. Din Galați se vor urca cu vaporul pe Dunăre. Din Ardeal vor străluci în albeață costumele moșilor.

Parecă e un făcut, ca Severinul, care a fost puntea de legătură cu strămoșii noștri romani, să fie astăzi locul de afirmare al demnității naționale și de cimentare a virtuților noastre creștine.

Autoritățile se pare că vor lua măsuri din cele mai severe. Parte din ele sunt cunoscute, oprirea oamenilor în gări, arestările și altele. Poate se vor mai găsi și altele noi.

Să nu se uite însă că instanța juraților este instanță de justiție populară. Și poporul va ținea să i se respecte simțul de dreptate.

Un frumos gest fac jurații focșeneni, cari se vor prezenta cu toții la Severin, ca apărători. Mamele române nu vor lipsi nici ele, dela locul datoriei. Iată apelul adresat de d-na Maria A. C. Cuza, soția marelui luptător pentru apărarea națională creștină:

„Către Femeile Române!

În luna de față Maiu, urmează să se judece la Turnu-Severin procesul

studentului luptător Corneliu Zelea-Codreanu.

Când mai multe mii de Români bărbați, s'au înscris ca apărători ai lui, nu se poate ca femeile române să stea nepăsătoare!

Legile țării ne îngăduie și nouă să apărăm pe cei buni înaintea juraților.

Să ne folosim dară și de acest drept, înscriindu-ne cât mai multe femei ca apărătoare ale lui Codreanu, — chiar dacă împrejurările nu ne-ar îngădui ca toate să mergem la proces, ori să venim la cuvânt.

Să se știe însă, de toți, că gândul și sufletul nostru sunt acolo și că cerem hotărât achitarea lui Codreanu!

Pentru acest scop, rugăm pe toate surorile de o credință cu noi, să înainteze dlui Președinte al Curții cu

juri din Turnu-Severin o cerere, de cuprinsul următor:

Subscrisa locuitoare în comuna . . . str. No. . . județul . . . , am onoare a Vă ruga, să binevoiți a mă înscrie printre apărătorii lui Corneliu Zelea-Codreanu, în procesul acestuia, ce urmează să se judece înaintea Curții cu juri din Turnu-Severin.

Rugăm pe surorile noastre din orașele și satele României-Mari, să grăbească a înainta sute de astfel de cereri, împlinind forma convenită. Petițiunile acestea veți binevoi a le trimite, în scrisoare recomandată, la adresa: Doamnei Maria A. C. Cuza, în Iași, str. Codrescu No. 3 — de unde vom purta de grijă, ca să fie înmanuate la timp dlui Președinte al Curții cu juri.

În numele unui grup de d-ne din Iași: *Maria A. C. Cuza.*

După toate semnele ce se arată dinainte, achitarea lui Corneliu Zelea Codreanu e sigură! (i. is.)

O conferință internațională asupra chestiunii jidovești

Lumea se deșteaptă în fața pericolului jidovesc. Acest fapt nu mai poate fi negat de nimeni; iar oamenii politici au datoria să țină seama de un nou element, care intră cu tot mai multă greutate în jocul forțelor ce determină conducerea treburilor publice în fiecare țară. În adevăr, nu este țară în Europa unde să nu se desvolte tot mai puternic *sentimentul solidarității naționale*, unde să nu se simtă nevoia străngerii rândurilor față de jidani. Dar mișcarea nu se desfășoară izolat în fiecare țară, rămânând îngrădită prin existența hotarelor politice.

Pericolul fiind general, curentul antisemit, ca o reacțiune necesară trece peste granițele statelor, căutând a opune unei primejdii ce s'a abătut deasupra tuturor națiunilor, o forță de rezistență și de luptă care să-și tragă vitalitatea din ajutorul tuturor națiunilor primejduite. Începutul s'a și făcut prin inițierea de conferințe internaționale asupra chestiunii jidovești. Ahul acesta s'a ținut una la Salzburg în Austria, unde era invitat și dl Profesor Paulescu prin următoarea adresă, tradusă din limba franceză:

Wiena, 10 Martie 1925

I Operring 6

Domnule,

În 1924, persoane de naționalități

diferite își dăduseră întâlnire la Paris, spre a delibera asupra măsurilor de luat pentru a combate printr'o sfortare comună pericolul ce amenință pe popoarele ariano-creștine din partea jidanilor.

Măsurile adoptate cu acea ocazie și rezultatele obținute de atunci încoace în diferitele țări, mulțumită acestei lucrări pregătitoare nu constituie decât un început modest de mișcare anti-iudaică internațională. Ceiace rămâne de făcut va forma obiectul desbaterilor unei a doua conferință, care va avea loc de astă dată, la Salzburg, în Austria, la Paște (dela 11 la 13 Aprilie).

Comitetul de inițiativă își ia libertatea să vă adreseze, prin mijlocul meu, rugăminte de a binevoi să asistați, în calitate de reprezentant al națiunii dvoastră la această reuniune al cărei folos va fi în deosebi acela de a pune în *con'act personal* acele persoane cari urmăresc același scop.

Baza acestei conferințe va fi, ca și pentru aceia care a precedat-o, de a procura participanților ocazia unui schimb de idei în libertate asupra chestiunii jidovești, de a înălțura toate chestiunile de ordin religios sau național, cari nu au legătură cu obiectul susmenționat, de a evita orice tendință de majorare și

de a exclude tot ce poate privi afacerile de politică internă a diferitelor popoare. În ce privește fondul, conferința va adopta punctul de vedere al *solidarității* civilizației ariano-creștine, a *neadmiterii* jidanilor chiar boțeați precum (și neadmiterea) a ori cărui aderent al Francmasoneriei sau a altor organizațiuni similare.

Pentru motive de ordin curat tehnic se propune a se alege limba franceză ca limbă de desbatere la această conferință internațională, la care se poate permite accesul a 3—4 reprezentanți ai fiecărui popor. Dar se va avea grija de a se face ca deliberările să fie înțelese de toți membrii conferinței.

Până acum s'au anunțat rapoarte asupra următoarelor puncte:

1. O privire asupra succeselor obținute până acum prin colaborarea internațională.

Cât prețuește capul unui jidan

Epilogul procesului Bacaloglu-Rosenthal

Cititorii noștri își amintesc faptele în amănunt. Cunoscutul avocat din București, Alexandru Bacaloglu, unul din fruntașii și conducării mișcării naționaliste-creștine, fiind ofensat în coloanele presei jidovești, de sub conducerea — pe atunci — a lui Rosenthal, neputându-și lua satisfacție pe altă cale, întrucât Rosenthal, în afară de purtarea sa scandaloasă față de țara care îl opoșise cu bună voință, mai era și binișor certat cu justiția, s'a mulțumit să aplice jidanului o corecțiune contondentă, bine meritată. Cum pe vremea aceea, Rosenthal era mare pontif al presei „rumune”, s'a făcut un război nemaipomenit. Comunicate medicale se lansau din ceas în ceas, ca să anunțe poporului starea „suveranului” de origine galițiană, oameni politici își lăsau cărțile de vizită, articole sentimentale se prelingeau beltelos în coloanele presei făcătoare de „celebrități”, într'un cuvânt „țara întreagă era sguđuită de acest fapt”.

Venit procesul la judecată, închipuiți-vă, numai la judecătoria de ocol, întreg alaiul cu surle și tobe, n'a contribuit să dea procesului proporțiile anticipate de presa jidovească. Un judecător conștient nu s'a lăsat intimidat și a închis diferendul condamnând pe avocatul Bacaloglu să plătească amendă 50 lei. *Această sentință era un avertisment pentru jidanii pripășiți în număr prea mare în această țară, cari merg cu îndrăzneala până a ne terfeli bu-*

2. Agenții de presă și relațiuni internaționale ale jurnalismului.

3. Colaborarea deputaților (membri ai Parlamentului) diferitelor țări.

4. Colaborarea economică.

5. Măsuri ulterioare de luat în vederea expansiunii mișcării antiiudaice.

Vă rog, domnul meu, să aveți amabilitatea de a-mi comunica cel mai curând posibil, dacă putem conta efectiv pe participarea dvoastră. În caz de refuz, ați fi foarte prevenitor, dacă ați binevoi să ne propuneți o altă persoană convenabilă din națiunea dvoastră.

În ce privește locul unde se va întruni conferința, vi-l vom face cunoscut după ce vom fi primit adeșiunea dv.

Primiți, domnul meu, expresia sentimentelor mele cele mai distinse.

GEORGES DE POTTERE

Ancien Consul Général

nele nume și a ne batjocori în casa noastră.

Și era în acelaș timp o satisfacție dată din plin avocatului Bacaloglu, pentru toată ploaia de invective, cu care-l acoperise presa jidovească.

Oculă neagră nu putea să rămână indiferentă în fața acestei înfrângerii. Presiunile încep tot mai stăruitoare, astfel că ministrul Mărzescu le cedează și mută pe judecătorul, care a dat curajoasa sentință tocmai în Cadrilater, îl trimite cu alte cuvinte în surghiun și-i frânge la mijloc cariera, pentru că nu s'a știut mlădia influențelor semite.

Procesul ajunge în apel. Avocatul Bacaloglu reconstituiește faptele, avocații Paul Iliescu, Ionescu Porsenna și Emil Vasiliu fac strălucite pledoariile, cari erau în acelaș timp lecții de demnitate națională și cetățenească.

Instanța de apel se găsește pusă la grele încercări. Deoparte conștiința, de alta presiunile. Pronunțarea sentinței — lucru rar pomenit — se amână, odată, de două ori.

În fine conștiința magistraților învinge și ministrul „dreptății” primește o formidabilă palmă. Nu se revizuește sentința, ci se urcă numai amenda la 1000 lei. Una mie de lei, capul unui jidan obraznic!

Prin verdictul instanței de apel, magistratul, care a dat prima sentință își recapătă reabilitarea sa. Tot mai este justiție în țara românească. . .

(i. is.)

Reclamă jidovească

De multe ori în numerile acestei reviste, am indicat faptul că jidovimea de pe glob a prins o puternică conștiință și mândrie de forță și menirea ei ca rasă după terminarea marelui războiu.

Printre alte multe dovezi, a căror eficacitate o simte dureros și iremediabil lumea încă suferindă, cum este tirania finanței internaționale care scumpește viața până la exasperarea popoarelor spre a le împinge cu premeditare la un alt războiu și de aci la alte dezastre din care să mai câștige din nou rasa lui Israel, lăsând la o parte multe dovezi de asemenea natură, atragem astăzi atenția cititorilor noștri asupra organului de publicitate curat și exclusiv jidovesc, în care se preamărește puterea și viitorul jidovimei, în revista apărută la începutul acestui an, numită *La Revue juive*. Directorul, comitetul de conducere, colaboratorii până acum anunțați sunt în majoritate jidani, având ca adjutanți docili și interesați câți-va jidoviți cari poartă nume ca Herriot, Painlevé, Charles Gide, Albert Thomas. E un mod de a-și face reclamă seminția lui Israel trâmbițând *urbi et orbi* colaborarea unor nume, cunoscute în politica și știința franceză, la întreprinderea de a se iudaiza lumea sărăcită și obosită de războiu. Este un mijloc ce poate impresiona pe naivi, de a obține dela acele nume de scriitori arieni saluturi entuziaste trimise cu ocazia întemeierii Universității dela Ierusalim, contra căreia nici un antisemit nu avem nimic de spus; dar cu care prilej avem ceva de adăugit și anume: Universitatea Sionului nu este o țintă în planurile secrete ale Jidovimei de pretutindeni, ci constituie numai unul din multiplele mijloace prin care rasa lui Israel tinde la sfărâmarea actualei organizații creștine, politice și sociale, spre a ridica peste ruine domnia semită, conform preceptelor fixate în taină la primul congres sionist din Basel (1897) și destăinuite lumii ariene, în ciuda Jidovimei, prin cartea intitulată „Protocolalele Înțelepților Sionului”.

Ori cât s'ar lăuda evreii, prin reviste internaționale de influență ce exercită în lume și în mod indirect, ori cât ar căuta să ne impună și să ne intimideze prin legăturile ce au cu puternicii zilei din toate țările; trebuie totuși să afle, dacă au un fir de psihologie, că desfășurarea cu emfază, cu zgomot și amenințări a

INFORMAȚIUNI

mijloacelor lor de dominațiune actuală, nu poate schimba felul de a simți și de a gândi la poporul român asupra superbului său destin în bazinul bogat al Dunării de jos; ci din contră, arătându-i și mai mult gravitatea pericolului prin manifestațiuni grosolane de parvenii, nu fac decât să întărească acest brav popor în hotărârea de a-și cuceri întâietatea de viață covârșitoare în toate domeniile de activitate, așa precum covârșește ca număr cu 80% în populația României întregite.

Blajul

Cetatea sfântă a idealului culturii și înălțării românești își îmbracă în fiecare an haina de sărbătoare, ca să primească în atmosfera senină și curată a zidurilor sale de nădejdi, mai tari decât zidurile de piatră, pe toți aceia ce nizuiesc la mai binele acestui neam.

O înfiorare cucernică te cuprinde când îți reamintești, ca într-o perindare de viziuni, istoria strălucită a Blajului, ce se confundă în noaptea timpului, cu istoria luptelor întregului neam românesc.

3115 Mai 1848! Evocare sublimă a vitalității noastre ca popor. Gest măreț de afirmare și demnitate cetățenească.

Parecă o umbră se lasă chinuitoare astăzi, când idealul întrevăzut s'a înfiripat aievea. Unde-i poporul, care-și cerea acum 77 ani dreptul la viață cu atâta îndârjire? Unde sunt conducătorii, cari să ilumineze cu scânteia patriotismului lor, suflețele gata de luptă? Spunea, cu măiestritate-i slove, badea Gheorghe Coșbuc:

Tu te plângi că milă nu-i?
Mai aștepti tu mila lui?
Haina el ți-o ia din cui
Pâinea după masă.

Casa ta și ei stăpâni,
Prindeți ce vă cade 'n mâini
Și loviți la mir, Români
Că-i la voi acasă!

Noi murim de mii de ori
Și e lași așa să mori
Sus Români! suntem datori
Numai cu o moarte.

Cuvinte triste și de îmbărbătare, scrise acum 30 de ani și cari nu și-au pierdut totuși dureroasa actualitate.

Tot așa și Blajul păstrează o semnificație mai mult decât simbolică. După cum în 1848 era locul de unde porneau drumurile desrobirei, tot așa astăzi este focarul de radiare al ideii creștine, ce trebuie să stea la baza naționalismului integral. Blajul n'a trecut în muzeul amintirilor. La Blaj venim încă să sorbim îmbărbătare pentru lupta cea mare, lupta ce se va da pentru desrobirea creștinismului.

IOAN ISTRATE

SUSPENDAREA APARIȚIEI REVISTEI „APĂRAREA NAȚIONALĂ”
Din București ni se comunică știrea că guvernul a dispus suspendarea cunoscutei reviste de doctrină națională creștină „Apărarea Națională” din București.

Guvernul acestei țări nu se mai dă în lături dela niciun abuz. Iși închipue că va stăvili prin suspendări și confiscări o idee care merge stăruitor înainte, mereu înainte.

Pe noi nu ne surprinde această măsură. Știm că revista își va continua drumul său în ciuda tuturor opreliștilor. Cât privește atitudinea guvernului, nu mai protestăm, pentru că știm că protestele nu mai impresionează.

*

DIN INCEPUT ADMIRABIL DE SOLIDARITATE ROMÂNEASCĂ. În urma încercării de a se judeca la Focșani procesul lui Corneliu Zelea Codreanu, împins la fapta lui desperată prin purtarea prefectului de poliție-bătăuș Manciu, publicul românesc din Focșani, având ocazia să-și facă un examen de conștiință amintindu-și de purtarea jidanilor în timpul ocupației germane, s'a deșteptat la un grad de conștiință națională și solidaritate națională cu așa efect, încât nu mai cumpără nici un român Focșenean nimic dela jidani. Acest fapt trebuie să servească drept pildă tuturor românilor din toate ghiurile țării și să boicoteze pe comercianții evrei cu cea mai strașnică consecvență, făcând chiar mărunte sacrificii; căci numai astfel prin jertfa colectivă putem astăzi stăvili și mâine nimici puterea jidovească. Și ce înseamnă atari sacrificii materiale față de jertfa supremă a acelor cari s'au scoborât în mormânt înainte de vreme spre a ne da România-Mare?

*

DIN MEMORIUL STUDENȚILOR MACEDONENI, înaintat conferinței Micei-Antante reținem pasagiile dela urmă:

Mica Înțelegere fiind rezultatul firesc al unor necesități reale create pentru statele participante de mare război nu va putea corespunde scopului urmărit limitându-se numai în manifestări de ordin diplomatic, ci în stabilirea directă de raporturi sincere și respect reciproc dintre popoare. Aplicarea principiului reciprocității deci garantează trănicia acestei alianțe.

Cu durere trebuie să constatăm însă, că acest principiu în ce ne privește — a fost neglijat.

Intradevăr confirmarea aceasta ne-o dă în primul rând situația comparativă a minorității românești din Jugoslavia și a celei sârbești din România.

Înainte de războiul mondial în Macedonia sârbească funcționau: 26 școli primare românești; 10 biserici românești; 1 liceu românesc;

1. școală normală profesională de fete românească.

După războiul mondial însă nu mai funcționează nici una din aceste instituții.

După războiul mondial în Banatul românesc guvernul român a permis funcționarea următoarelor instituții sârbești.

43 școli profesionale cu 64 învățători;

54 biserici (subvenționate de Statul român);

4 mănăstiri;

1 Vicariat la Timișoara;

1 Bancă sârbească la Timișoara (sprijinită de Banca Națională a României);

1 ziar săptămânal „Glasnic“;

Diverse asociații culturale;

iar ca ultimă dovadă de echitate în tratament cetățenesc statul român a făcut ca și familiile sârbești să beneficieze de noua lege a împriorităririi.

Față de elocința acestor adevăruri credem că cel puțin de data aceasta, cu ocazia conferinței Micei Înțelegeri se vor lua în seamă drepturile noastre ca minoritate etnică, fapt care va constitui dovada cea mai sinceră a raporturilor de amicitie dintre poporul român și sârb, iar pentru guvernanti exemplul strălucit al bunelor intențiuni.

Studentimea macedo-română își permite mai mult ca oricând să spere că rezultatul întrevederii reprezentanților Micii Înțelegeri s'aducă după sine și rezolvirea definitivă a situației școlare și bisericești a minorității românești din Jugoslavia.

*

„FINANȚĂ AMERICANĂ”. Doi financieri americani „coșer” au venit să ofere un împrumut României. Pe unul îl cheamă Bertron și e bancher american originar din Paris, pe celălalt îl cheamă Aronovici și și-a plimbat sărăcia pe vremuri, pe străzile murdare ale portului Brăila. Ce frumoasă carieră dela cutioara cui „nas-

turi, ață și mosorici“ la palate sgărie-nori și misiune financiară!

Se zice că jidanii au fost foarte obraznici. Au pus atâtea condițiuni și așa de unilitoare condițiuni, încât oricât l'ar frige la degete pe istiernicul țării, s'a văzut constrâns să le dea pașaportul. Și când te gândești că și-a stricat concediul pentru ei, dl Vintilă Brătianu.

Nu cumva și ultimile măsuri „pentru reprimarea mișcărilor antisemite“, tot în vederea tratativilor s'au luat? Nu de alta, dar ar avea haz.

*

IN ȚARA CU 3 MILIOANE DE VENETICI. Ziarul „Neamul Românesc“ a publicat această informație, pe care o redăm și noi fără nici un comentariu:

„In trenul de Giurgiu, a fost găsit mort, de un atac de cord, președintele judecătoriei Vidra, Grigore Marinescu.

Defunctul avea gradul de președinte de tribunal și urma să fie ridicat la acela de consilier de Curte.

Eminentul magistrat are șase copii... Unul din ei, era bolnav. In fiecare zi părintele aducea fiului său suferind, două sticle cu lapte, care la Vidra se vindea ceva mai ieftin ca la București.

Impovărarea familiei îi făcuse viața un apostolat... Integru și sărac nefericitul lasă regrete cărora, nu cuvintele scrise ori rositate le-ar putea arăta profunzimea.

Soția lui l'a găsit într'un cosciug de brad natural, — la Morgă. O sticlă se spărsese. A doua sticlă plină cu lapte era încă în mâna împietrită a mortului... In hainele lui s'a găsit suma de lei 5 (cinci) — constituind întreaga-i avere — și o jumătate bilet de clasa treia, — Vidra-București.

Grigore Marinescu a căzut ca un erou în luptă.

Așa mor magistrații în România“.

*

CULTURA ECONOMICA. Primind la redacție broșura dlui Inginer P. N. Panaitescu, intitulată *Nevoia de o cultură economică*, ne facem o plăcută datorie să atragem atenția publicului asupra interesantului cuprins, unde se documentează necesitatea de a se face educația tineretului în materie economică, după experiența dureroasă din trecut, când oamenii noștri politici din cauza nepregătirii lor în această ramură, au comis atâtea greșeli pe cari le-a simțit sărăciind în România mică mai ales țaranul român.

*

OBRĂZNICIA UNUI RABIN. Sub acest titlu gazeta pentru popor „Lumea și Țara“ de sub conducerea dlui Dr. Seb. Bornemisa, cunoscutul luptător pentru ideea națională creștină, publică următorul fapt:

In orașul Cașovia, din Cehoslovacia, este o fabrică mare de surrogat de cafea numită Frank. Fiind produsul acestei fabrici foarte ieftin și împlinind foarte bine locul cafelei celei adevărate el a străbătut pretutindenea și mai cu seamă în țările vecine. România, Cehoslovacia, Polonia și Ungaria se folosește o mulțime de cafea Frank. Și o folosește toată lumea și creștini și jidani. Fabrica aceasta este a unui creștin și rabinul din Cașovia ar fi vrut grozav să afle el cum se face cafeaua aceasta ieftină Frank, ca apoi să poată spune acest lucru și vr'unui jidan, ca să facă și el asemenea cafea. De aceea, cu o mare obraznicie a trimis o scrisoare la Direcția fabricii și i-a cerut să-i îngăduie, ca el, rabinul jidan din Cașovia să numească la fabrica lui de cafea un controlor ca să vadă nu cumva se face cafeaua cu unsoare de porc. Fabrica Frank, bine'nțeleș nici n'a vrut s'audă de o obraznicie atât de mare a unui rabin jidan și atunci rabinul a dat poruncă subt blestem tuturor jidanilor din cele patru țări vecine amintite, ca nici un jidan de-acum înainte să nu mai pună în gura lui cafea Frank. Planul rabinului este să-i strice fabricii Frank și să-i pricinuiască pagube mari pentru că nu se supune controlului jidovesc, care nu-i decât o ascunsă dorință de-a vedea cum se face cafeaua Frank, ca apoi să poată fi luată dintr'o mână de creștin și această fabrică și dată unui jidan.

Și porunca rabinului din Cașovia a fost ascultată. Marii negustori jidani au adus la cunoștința fabricii Frank, că nu mai cumpără dela ea cafea și astfel ca azi mâne se va vedea cum cafeaua Frank va fi tot mai puțin adusă de negustorimea jidănească și astfel tot mai puțin întrebuințată și de creștini, nu numai de jidani. Iată cât de minunată este această pildă, că jidanii sunt pentru noi creștinii o primejdie din zi în zi mai mare și că ținta lor nu poate fi decât aceea, de a ne stăpâni cu desăvârșire și a ne nimici.

*

CURAJUL BĂTRÂNILOR. Senatul a adus un amendament curajos legii cadavrelor pentru disecție. Un amendament în care noi vedeam începutul foarte modest început al legife-

rării problemei invaziunii jidovești în cultură. Acest amendament avea textul următor:

„Dacă instituțiile evreești spitalești nu vor trimite cadavre suficiente, studenții evrei să nu fie îngăduiți a face disecții pe cadavre creștinești“.

A trecut o lună și jumătate. Legea votată de Senat a fost trimisă Camerii. Mafia ocultă lucrează însă. Legea s'a înmormântat în dosarele Camerii și nu va ieși de-acolo în vecii vecilor. Sau va ieși ciuntită.

Rușinoasă epocă a parlamentarismului român!

*

INTREBĂRI, FĂRĂ RĂSPUNS, dar la cari răspunde conștiința de pretutindeni a neamului românesc, pune cu curaj, guvernului, inimoasa foaie pentru popor a părintelui Ion Moța dela Orăștie. După ce arată o listă de 17 jidani condamnați pentru trădare la pedepse, cari începeau dela cel puțin 7 ani ocnă dar mergeau până la munca silnică pe viață și acești jidani au fost grațiați „Libertatea“ întreabă guvernul:

„De ce a golit guvernul ocele de jidanii trădători ai neamului nostru în războiul trecut?

Pentru ca să trimită în locul lor floarea tinerimii noastre românești, de pe la Universități, care a îndrăsnit să-și apere neamul său românesc în țara sa românească?

Scoți așadar din ocne pe jidanii trădători ai neamului, ca să bagi în locul lor studenții luptători ai acestui neam?

Oare până unde crede guvernul că se întinde răbdarea Românului rob și batjocorit de jidani și jidoviți, în țara lui?“

A apărut:

„Conștiința

Națională“

Revista „Uniunii Naționale a studenților români“

București

*

„Pericolul

Satanei“

Ilustrații de I. Sava
Cu o introducere de dl profesor A. C. Cuza